

REPUBLIKA HRVATSKA

DIREKCIJA ZA NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

IZVJEŠĆE

O STANJU DJELATNOSTI OSIGURANJA

I RADU DIREKCIJE ZA NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

U 2004. GODINI

Zagreb, lipanj 2005.

SADRŽAJ

UVOD	1
I. ZAKONSKI OKVIR	
1.1. Zakon o osiguranju	4
1.2. Zakon o posredovanju i zastupanju u osiguranju	4
1.3. Podzakonski akti	5
1.4. Akti Direkcije	5
1.5. Ostalo	6
II TRŽIŠTE OSIGURANJA	
2.1. Opći pokazatelji	7
2.2. Struktura tržišta	9
2.3. Zaračunata bruto premija	13
2.4. Aktiva	20
2.5. Pasiva	22
2.6. Financijski rezultat poslovanja	23
2.7. Izdaci za osigurane slučajeve	25
2.8. Poslovni rashodi	26
2.9. Tehničke pričuve	28
2.10. Ulaganja	30
2.11. Pokazatelji u osigurateljnoj djelatnosti	32
2.11.1. Osnovni osigurateljno-tehnički pokazatelji	32
2.11.2. Pokazatelji solventnosti i profitabilnosti	33
III. AKTIVNOSTI DIREKCIJE	
3.1. Provođenje nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje i financijski položaj pojedinih društava za osiguranje	36
3.1.1. Prethodni nadzor	38
3.1.2. Neposredni nadzor nad dijelom poslovanja društava za osiguranje	42
3.1.3. Provođenje nadzora nad posrednicima i zastupnicima u osiguranju	52
3.2. Međunarodna suradnja i suradnja s domaćim institucijama	55
IV. DIREKCIJA ZA NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE	
4.1. Organizacijska struktura	57
4.2. Zaposlenici Direkcije	58
4.3. Financiranje Direkcije	59

UVOD

Polazeći od zakonskih ovlaštenja ova Direkcija izradila je Izvješće o stanju djelatnosti osiguranja za 2004. godinu u kojem su na temelju izrađenih analiza financijskih izvješća, statističkih podataka i provedenog nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje, posrednika i zastupnika u osiguranju prikazani osnovni pokazatelji i rezultati poslovanja za djelatnost u cjelini.

Učinkovit i pouzdan sustav osiguranja mora biti prikladna podrška gospodarskom razvitku svake zemlje. Izraz učinkovitosti i pouzdanosti uspostavljenog osigurateljnog sustava očituje se kroz kombinaciju konkurencije (tržišne discipline) i reguliranja javnog sektora (supervizije osigurateljnog poslovanja) u okviru jasnih pravila ponašanja. Zakonskim propisima i kvalitetno organiziranim nadzorom promiče se solidno poslovno upravljanje i kvalitetno upravljanje rizicima, točno i pravovremeno izvješćivanje javnosti o financijskom stanju osiguranja, a to su sve bitne pretpostavke za zaštitu potrošača i stvaranje povjerenja javnosti u osigurateljni sustav.

Pregovori i pristup članstvu Europske unije nameću Republici Hrvatskoj velike obveze i na području osigurateljnog sustava. Stoga se zakoni (Zakon o osiguranju, Zakon o obveznom osiguranju u prometu i Zakon o objedinjavanju nadzora nebankarskih financijskih institucija) čija je izrada u tijeku moraju obvezno temeljiti na praktičnim iskustvima te najboljim financijskim i zakonodavnim praksama zemalja članica Europske unije.

Primarni cilj Direkcije u obavljanju nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje je zaštita interesa osiguranika kroz održavanje dugoročne financijske stabilnosti društava za osiguranje a time i sposobnosti društava u izvršavanju preuzetih obveza iz zaključenih ugovora o osiguranju, dok u slučajevima određenih poremećaja u poslovanju pojedinih društava, a da se ne dovede u pitanje povjerenje u ukupnu djelatnost osiguranja, Direkcija intervenira od poduzimanja preventivnih do po potrebi ostalih mjera utvrđenih Zakonom o osiguranju i Zakonom o posredovanju i zastupanju u osiguranju i to od izdavanja naloga za otklanjanjem određenih poremećaja u poslovanju društava, pokretanja prekršajnih prijava protiv društva i odgovornih osoba u društvu do oduzimanja odobrenja za rad u pojedinim skupinama osiguranja do konačnog oduzimanja licence društvu u cjelini bilo da se radi o društvu za osiguranje ili o društvima za posredovanje odnosno zastupanje u osiguranju.

Karakteristika osigurateljnog tržišta je kontinuiran i stabilan porast premije koja je za 2004. godinu premašila 6,6 milijardi kuna, dok su na tržištu djelovala 24 društva za osiguranje i 2 društva za reosiguranje od kojih se 13 društava nalazi u vlasništvu stranih pravnih i fizičkih osoba. Ovakav rast i razvoj tržišta bitni su preduvjeti za kvantitativan i kvalitativan razvoj osigurateljnog tržišta i zahtijevaju da se veća pažnja nego do sada posveti radu i razvoju institucije odgovorne za stabilan razvoj osigurateljnog tržišta. Kako bi odgovorila tržišnim potrebama Direkciju je nužno ojačati novim stručnim kadrovima, znanjima i tehnologijama koje zahtijeva razvijeno osigurateljno tržište.

U današnjim uvjetima superviziju osiguravajućih društava u okviru Direkcije obavlja šest inspektora što je nekoliko puta manje od broja društava koja posluju na našem tržištu, a to je daleko od broja potrebnog za kvalitetan nadzor osigurateljne industrije. Direkcija se financira isključivo iz sredstava koja izdvaja osigurateljna industrija kojoj je potrebna kvalitetna nadzorna institucija i stoga je njezin razvoj bitna pretpostavka za stabilnost i kvalitetu tržišta, eliminiranje nelojalne konkurencije u dijelu poslovanja osiguravajućih društava i zaštitu korisnika osigurateljnih usluga.

Opći gospodarski razvitak, porast dohotka stanovništva, razvoj osigurateljne industrije i njezinih proizvoda ostavljaju sve više prostora za ulaganje u proizvode sigurnosti kao što su rentno, životno i dopunsko zdravstveno osiguranje.

Poteškoće u sustavu zdravstvenog osiguranja i isplate mirovina utječu da sve više stanovnika poduzima praktične mjere da uz državne mirovine i državno zdravstveno osiguranje, osiguraju u budućnosti prihode iz privatnih životnih osiguranja i kvalitetniju zdravstvenu uslugu u starijoj životnoj dobi. Stoga država kroz mjere poticanja slobodnog pružanja usluga osiguranja na dugi rok rješava i dio socijalne sigurnosti, kvalitete i nivoa zdravstvenih usluga koje je sada opterećuju. Budući osiguratelji ubiru dugoročna novčana sredstva uplatitelja-osiguranika Direkcija mora radi zaštite interesa potrošača posebnu brigu voditi o ulaganju ovih sredstava, a najbolji način je da država za ove vrste proizvoda izda dugoročne čvrsto ukamative državne vrijednosne papire. Kao jedan od načina rješavanja problema isplate mirovina i zdravstvenog osiguranja je mogućnost da se mjerama fiskalne politike i drugim mjerama građane potiče da dodatno dugoročno brinu o svojoj sigurnosti, a da se tako prikupljena dugoročna sredstva obvezno ulažu u dugoročne državne vrijednosne papire. Na taj način uz strogu kontrolu nadzora gospodarenja imovinom osiguravajućih društava vrlo kvalitetno bi se izbjegli neželjeni rizici za sredstva klijenta, «a dijelom sredstava sive ekonomije», plaćale bi se rente životnog osiguranja i dopunsko zdravstveno osiguranje i

na taj način bi se dugoročno rasteretilo posezanje za sredstvima iz državnog proračuna u zadovoljavanju mirovinskih i zdravstvenih potreba građana.

U funkciji vremena mijenjaju se odnosi u gospodarstvu te stoga sustavu osiguranja treba u okvirima tržišne ekonomije dati veću mogućnost i snažniju obvezu u promicanju sigurnosti i kvalitete življenja jer takav način funkcioniranja gospodarstva donosi bolju usklađenost ponude i potražnje, optimalnu alokaciju resursa, povećanu produktivnost i efikasnost, a samim tim i dalju kvalitetu usluga po nižim cijenama.

Aktivnijim uvođenjem principa tržišne ekonomije i liberalizacije tek u narednom razdoblju može se očekivati razvoj, unapređenje i pravi procvat tržišta osiguranja. Prethodno iznesene tvrdnje mogu se poduprijeti slijedećim činjenicama:

- radi se o mladom tržištu
- strani vlasnici značajno su prisutni na tržištu, a i dalje pokazuju interes za ulaganjem na tržištu osiguranja
- prisutan je trend kupovanja manjih društava od strane većih i efikasnijih
- udio zaračunate bruto premije u stalnom je porastu, a na tržištu su značajni i neiskorišteni potencijali
- stopa šteta nije visoka

Preciznijim zakonodavnim okvirom, usklađivanjem sa propisima Europske unije boljim nadzorom i isključivanjem društava koja krše pozitivne zakonske propise ili ne mogu izvršavati svoje obveze stvorit ćemo još bolje uvjete za korektno tržišno natjecanje, pozitivne efekte za društvo u cjelini i efikasniju zaštitu osiguranika

I. ZAKONSKI OKVIR

Zakon o osiguranju i Zakon o posredovanju i zastupanju u osiguranju zajedno s podzakonskim aktima koje je donijela Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo financija i Direkcija za nadzor društava za osiguranje čine zakonodavni okvir kojim se regulira osigurateljna djelatnost u Republici Hrvatskoj.

Ostali zakoni koji su od posebne važnosti za djelatnost društava za osiguranje su Zakon o obveznim odnosima (Službeni list SFRJ br. 29/78, 39/85, 57/89 i NN br. 53/91, 73/91, 3/94 i 7/96, 35/05), Zakon o trgovačkim društvima (NN br. 111/93, 34/99, 121/99 i 118/03), Pomorski zakonik (NN br. 181/04), Zakon o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata (NN br. 91A/93), Zakon o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu (NN 132/98), Zakon o pretvorbi kapitala društava osiguranja i reosiguranja u Republici Hrvatskoj (NN br. 69/02), Zakon o ništavosti određenih vrsta ugovora o osiguranju i ugovora o kreditu (NN br. 9/94).

1.1. Zakon o osiguranju

Područje djelatnosti osiguranja uređeno je prije svega Zakonom o osiguranju (Narodne novine 46/97, 116/99 i 11/2002). Ovim Zakonom, pored ostalog, utvrđeni su uvjeti za osnivanje društava za osiguranje, dana su osnovna pravila glede financijskog poslovanja i izračuna visine potrebnog iznosa jamstvenog kapitala, propisana su prava i obveze Direkcije za nadzor društava za osiguranje kao institucije Vlade Republike Hrvatske čija je osnovna zadaća kontinuirano nadzirati rad društava za osiguranje u smislu posluju li ona u skladu s pravilima struke osiguranja, provode li dosljedno odredbe Zakona, da li im je razina solventnosti dovoljna za pokriće svih budućih obveza prema osiguranicima proisteklih iz ugovora o osiguranju, te poduzimanje potrebnih mjera prema društvima u slučaju poremećaja u poslovanju.

1.2. Zakon o posredovanju i zastupanju u osiguranju

Radi cjelovitosti reguliranja odnosa u ovoj djelatnosti donesen je početkom 1999. godine Zakon o posredovanju i zastupanju u osiguranju (Narodne novine 27/99) kojim se regulira djelatnost pribave osiguranja bilo da se radi o osobama koje zastupaju osiguratelja

bilo osiguranika, a Direkciji za nadzor stavljeno je u nadležnost i izdavanje odobrenja za rad društvima koja provode djelatnost zastupanja u osiguranju i društvima koja obavljaju djelatnost posredovanja u osiguranju, kao i nadzor nad njihovim radom.

1.3. Podzakonski akti

- Uredba o određivanju imovine i osoba, te uvjetima pod kojima se mogu osigurati kod stranog osiguratelja, 'Narodne novine' broj 137/1999
- Odluka o utvrđivanju iznosa za naknadu štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti, 'Narodne novine' broj 20/1998 ¹
- Odluka o određivanju svota na koje se mora ugovoriti osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja, 'Narodne novine' broj 20/1998
- Odluka o određivanju najnižih svota na koje se mora ugovoriti osiguranje zrakoplova od odgovornosti za štete trećim osobama pri uporabi zrakoplova, 'Narodne novine' broj 72/1994
- Odluka o utvrđivanju iznosa za naknadu štete po osnovi osiguranja vlasnika, odnosno korisnika brodice na motorni pogon od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama, 'Narodne novine' broj 20/1998
- Pravilnik o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, 'Narodne novine' broj 55/1999
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, 'Narodne novine' broj 32/2000
- Pravilnik o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova, 'Narodne novine' broj 40/1996
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova, 'Narodne novine' broj 10/2000

1.4. Akti Direkcije

- Mjerila za izračun matematičke pričuve životnih osiguranja
- Mjerila za pričuve šteta

¹ 7. lipnja 2004. prijedlog Direkcije Vladi o povećanju osiguranih svota (automobilska odgovornost, brodice, putnici u javnom prometu)

- Mjerila za prijenosne premije
- Računovodstveni standard
- Razvrstavanje u skupine i vrste osiguranja
- Upitnik za kandidate za predsjednika ili člana uprave društva za osiguranje i društva za reosiguranje

Prema Zakonu o osiguranju i Smjernicama Europske unije, Direkcija za nadzor društava za osiguranje utvrdila je Mjerila za izračun matematičke pričuve životnih osiguranja, pričuve šteta i prijenosne premije o kojima je osiguratelj dužan pribaviti mišljenje aktuara o realnosti izračuna i njihove dovoljnosti za izvršavanje obveza prema osiguranicima, a koja čine sastavni dio godišnjeg financijskog izvješća osiguratelja. Isto tako Direkcija za nadzor društava za osiguranje donijela je Računovodstveni standard društava za osiguranje koji je povezan s Međunarodnim računovodstvenim standardima i uređuje samo one posebnosti pri vrednovanju i izvješćivanju o sredstvima i obvezama, te izračunu i iskazivanju prihoda, rashoda i rezultata poslovanja društava za osiguranje, a u duhu Smjernica Europske unije².

Temeljem članka 63. Zakona o osiguranju (Narodne novine 46/97) i Smjernica Europske unije, Direkcija za nadzor društava za osiguranje također utvrđuje vrste osiguranja i raspoređivanje rizika u skupine i vrste osiguranja koje se primjenjuju od 1. siječnja 1998. godine.

1.5. Ostalo

- Kodeks ponašanja u obavljanju poslova osiguranja

U cilju razvoja i podizanja razine poslovanja i profesionalnog odnosa i stručnog obavljanja poslova osiguranja, po ekonomskim načelima i pravilima struke osiguranja i aktuarske struke te dobrih poslovnih običaja i poslovnog morala, a radi pružanja kvalitetne osiguravajuće zaštite i ponašanja na tržištu, društva za osiguranje i reosiguranje, članovi Udruženja osiguravatelja Hrvatske gospodarske komore, donijeli su *Kodeks ponašanja u obavljanju poslova osiguranja* (donijet 15. travnja 1999. godine).

² Direkcija za nadzor društava za osiguranje usvojila je u prosincu 2004. godine nova Mjerila za matematičku pričuvenu životnih osiguranja i drugih osiguranja za koja se obračunava matematička pričuva, Mjerila za pričuvene šteta, Mjerila za pričuvene za kolebanje šteta, Mjerila za prijenosne premije kao i izmjene važećeg Računovodstvenog standarda društava za osiguranje koji su u primjeni od 1.1. 2005. godine

II. TRŽIŠTE OSIGURANJA

2.1. Opći pokazatelji

Struktura hrvatskog financijskog tržišta prema aktivi (u mil. kuna) u 2004. godini

	2003	udio %	2004	udio %
BANKE	207.635	90,2	235.515	88,9
DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	12.689	5,5	14.407	5,4
MIROVINSKI FONDOVI	4.677	2,0	7.913	3,0
INVESTICIJSKI FONDOVI	3.928	1,7	5.710	2,2
ŠTEDNO-KREDITNE ZADRUGE	1.386	0,6	1.510	0,6
UKUPNO	230.315	100,0	265.055	100,0

Izvor: Hrvatska narodna banka, Hagera, Komisija za vrijednosne papire, Ministarstvo financija

U 2004. godini aktiva cjelokupnog financijskog sustava u Republici Hrvatskoj iznosila je 265,1 milijardu kuna u kojoj dominiraju banke s vrijednosti aktive od 236 milijardi kuna, odnosno s tržišnim udjelom od 88,9%. Iako se smanjenje udjela imovine banaka u ukupnoj imovini financijskih posrednika događa u korist porasta udjela ostalih institucionalnih investitora, značenje osiguratelja među njima ostalo je nepromijenjeno. Naime, unatoč pozitivnoj stopi rasta imovine osiguravajućih društava u 2004. godini od 13,5%, ona je u promatranom razdoblju bila niža od stopa rasta imovine mirovinskih i investicijskih fondova tako da društva za osiguranje s aktivom od 14,4 milijardi kuna zauzimaju drugu poziciju s 5,4% tržišnog udjela.

Udio zaračunate bruto premije osiguranja u BDP-u u 2003. godini u odnosu na nove članice EU i EU 15

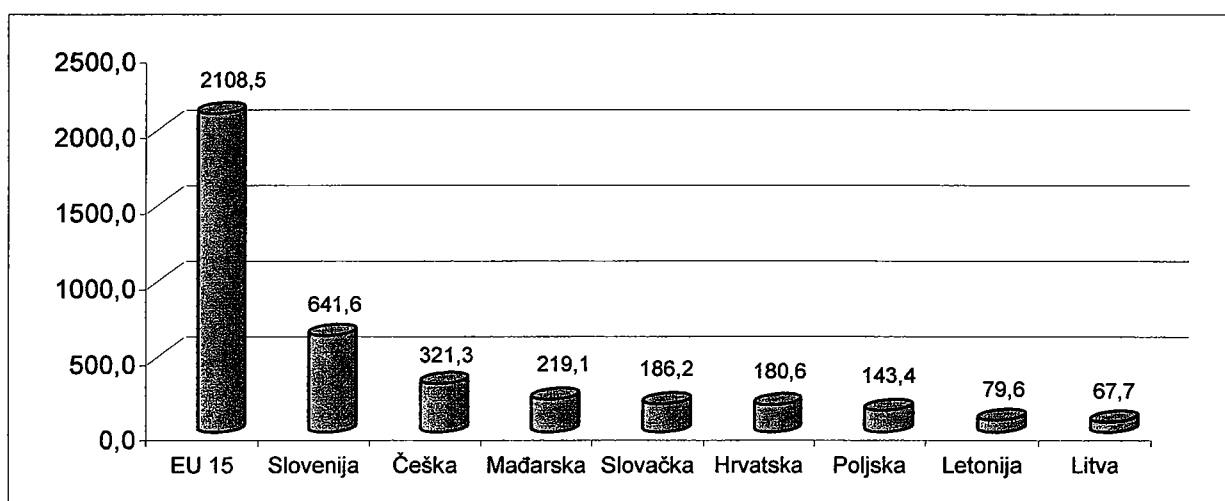
	2003.		
	Život	Neživot	Ukupno
EU 15	5,08%	3,50%	8,58%
Slovenija	1,25%	3,98%	5,23%
Malta	2,52%	2,52%	5,04%
Cipar	2,29%	2,28%	4,57%
Česka	1,72%	2,76%	4,48%
Slovačka	1,38%	2,00%	3,38%
Hrvatska	0,70%	2,44%	3,14%
Poljska	1,12%	1,91%	3,03%
Mađarska	1,20%	1,80%	3,00%
Letonija	0,09%	1,97%	2,06%
Estonija	0,40%	1,60%	2,00%
Litva	0,40%	1,11%	1,51%

Izvor: Swiss Re, Sigma No3/2004

*podatak se odnosi na 2002. godinu

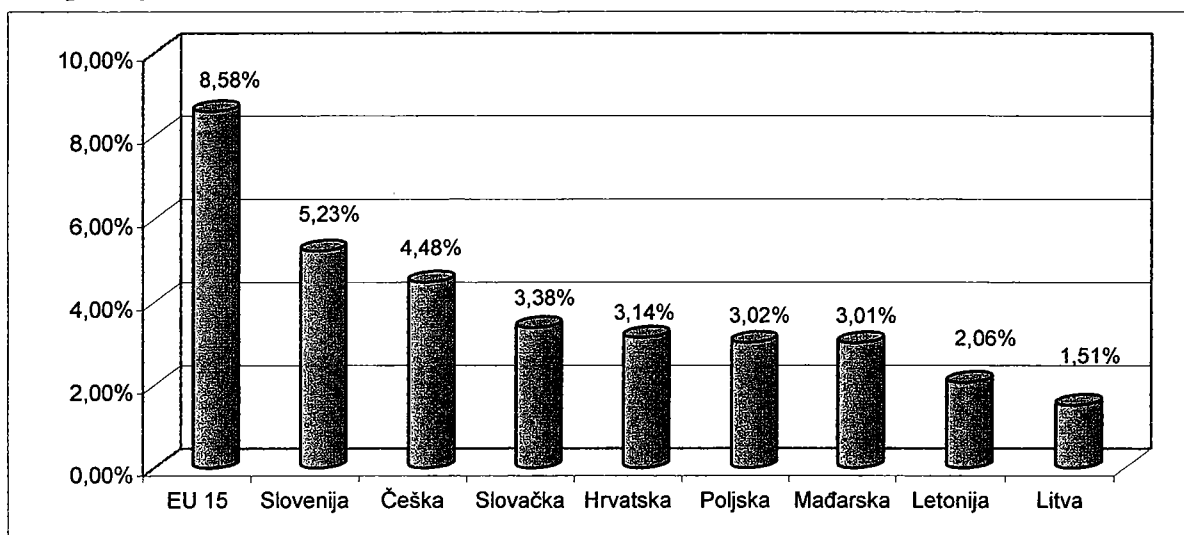
Iz grafičkih ilustracija u nastavku vidljivo je da je djelatnost osiguranja u Republici Hrvatskoj, gledano kroz odnos premije i BDP-a kao i kroz iznos premije po stanovniku, daleko ispod prosjeka starih članica Europske unije (EU 15). Međutim, visoke stope premijskog rasta, naročito u segmentu životnih osiguranja, i razvoj proizvoda osiguranja koji su nastavak višegodišnjeg trenda koji se pozitivno odražava na strukturu portfelja hrvatskih osiguravatelja utjecali su da se ovakvom dinamikom razvoja Hrvatska svrstava među vodeće zemlje u regiji.

Premija po stanovniku u Hrvatskoj, tranzicijskim zemljama i EU 15 u 2003. godini (u €)

Izvor: Swiss Re, Sigma No3/2004

Udio premije u BDP-u u nekim odabranim tranzicijskim zemljama i u EU 15 u 2003.

Izvor: Swiss Re, Sigma No3/2004

Također, iskustva ostalih zemalja srednje i istočne Europe pokazuju da će približavanjem Republike Hrvatske Europskoj Uniji u znatnoj mjeri porasti prosječna potrošnja stanovnika raznih proizvoda osiguranja čemu bi trebali doprinijeti i stimulatívni zakonski propisi.

2.2. Struktura tržišta

Na tržištu osiguranja djeluje 26 društava od kojih:

- 24 društava za osiguranje
 - 12 složenih
 - 8 neživotnih
 - 4 životna
- 2 društva za reosiguranje

Broj društava i njihova vlasnička struktura

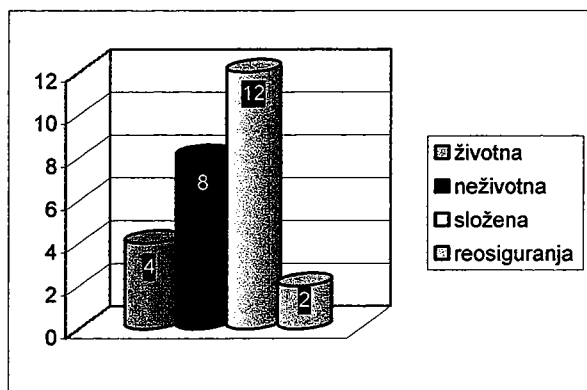
	ZIVOTNO	NEZIVOTNO	SLOŽENO	REOSIGURANJE	UKUPNO
DOMAĆE	2	6	4	1	13
STRANO	2	2	8	1	13
UKUPNO	4	8	12	2	26

Unatoč brojnim preuzimanjima i spajanjima koja su se odigrala na hrvatskom tržištu osiguranja u 2004. godini, nije došlo do značajnije promjene u broju osiguravajućih društava u odnosu na 2003.

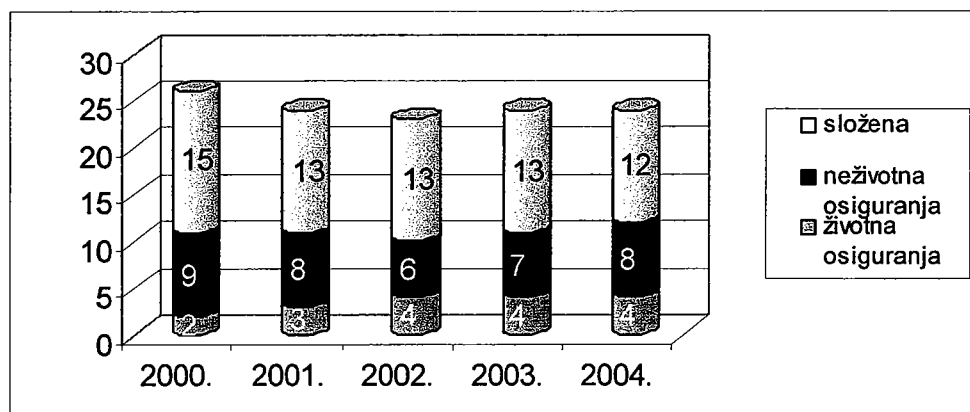
Tijekom 2004. osnovana su dva nova društva: Allianz reosiguranje d.d. i Croatia zdravstveno osiguranje d.d., dok je jedno društvo - Atlas osiguranje d.d. uslijed pripajanja prestalo postojati kao samostalna pravna osoba.

Tako je u 2004. godini poslovalo ukupno 26 društava, od čega 24 društva za osiguranje i 2 društva za reosiguranje. Od 24 društva za osiguranje, njih 4 provodilo je isključivo poslove životnih osiguranja, 8 poslove neživotnih osiguranja, dok je 12 društava provodilo poslove i životnih i neživotnih osiguranja.

Struktura društava za osiguranje i reosiguranje u 2004.

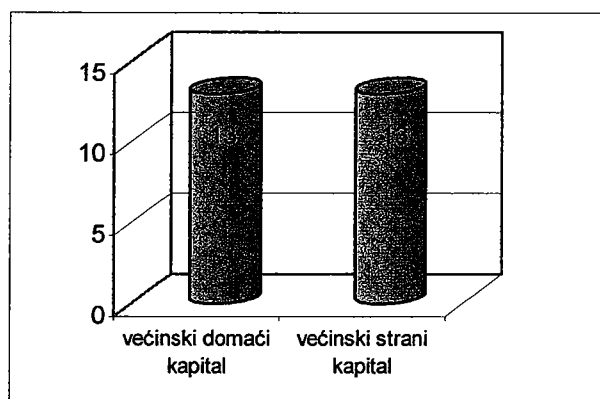

Struktura društava za osiguranje prema skupinama osiguranja koju provode

U strukturi društava za osiguranje prema skupinama osiguranja koju provode u posljednjih pet godina dominiraju složena osiguravajuća društva, odnosno društva za provođenje i životnih i neživotnih osiguranja, iako se njihov broj postupno smanjuje zbog spajanja i preuzimanja kojima su bila izložena kao i zbog zakonske odredbe kojom je dopušteno osnivanje novih društava za provođenje ili isključivo životnih ili isključivo neživotnih osiguranja.

Vlasnička struktura društava za osiguranje i reosiguranje u 2004. godini

Od ukupno 26 društava za osiguranje i reosiguranje koja su poslovala u 2004. godini, njih 13 je bilo u većinskom stranom vlasništvu, i to društva: Allianz Zagreb d.d., Aurum osiguravajuće društvo d.d., Basler osiguranje d.d., Basler životno osiguranje d.d., Generali osiguranje d.d., Generali životno osiguranje d.d., Grawe Hrvatska d.d., Osiguranje Helios d.d., Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d., Merkur osiguranje d.d., Triglav osiguranje d.d. i Uniqa osiguranje d.d., te Allianz reosiguranje d.d., novoosnovano društvo za provođenje poslova reosiguranja. Unatoč činjenici da je značajan broj društava u većinskom stranom vlasništvu, udio tih društava u ukupnom portfelju osiguranja ne prelazi 30%, ali kada se radi o provođenju životnih osiguranja taj udio iznosi gotovo 60%.

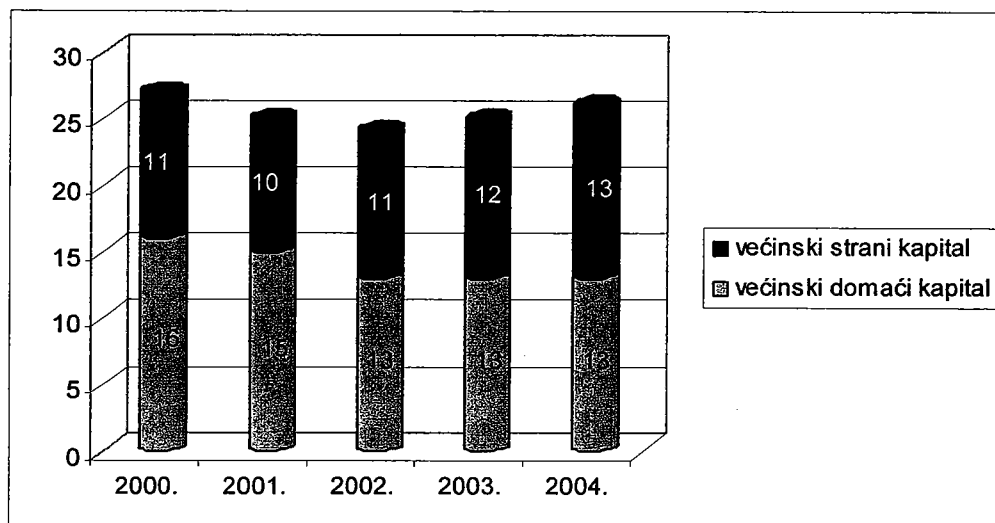
Vlasnička struktura društava za osiguranje u odnosu na ostvarenu premiju životnih i neživotnih osiguranja u 2004. godini

	VEĆINSKI DOMAĆI KAPITAL	VEĆINSKI STRANI KAPITAL
ZIVOT	42,9%	57,1%
NEZIVOT	80,2%	19,8%
UKUPNO	71,3%	28,7%

Na hrvatskom su tržištu osiguranja u 1994. godini, od ukupno 12 društava koja su imala odobrenje za rad, njih svega 3 bila u većinskom stranom vlasništvu, da bi u 2004. godini društva u većinskom stranom vlasništvu činila polovicu ukupnog broja društava. Dolazak stranih investitora na domaće tržište osiguranja utjecao je na razvoj djelatnosti osiguranja u Hrvatskoj, na rast konkurentnosti hrvatskih osiguravajućih društava, kao i na povećanje kvalitete i raznovrsnosti proizvoda i usluga osiguranja.

S obzirom na procese globalizacije tržišta te uključivanje Hrvatske u europske i svjetske integracije za očekivati je da će se takav trend nastaviti i u budućnosti.

Struktura društava za osiguranje prema vlasništvu

Struktura premije društava za osiguranje u većinskom stranom vlasništvu

	2004.	udio, %
UKUPNA ZARAČUNATA BRUTO PREMIJA	6.626.867.372	
- od toga društva u većinskom stranom vlasništvu	1.901.188.294	28,7%
PREMIJA ŽIVOTNIH OSIGURANJA	1.569.420.943	
- od toga društva u većinskom stranom vlasništvu	896.888.380	57,1%
PREMIJA NEŽIVOTNIH OSIGURANJA	5.057.446.430	
- od toga društva u većinskom stranom vlasništvu	1.004.299.914	19,8%

2.3. Zaračunata bruto premija

Zaračunata bruto premija po društvima (u 000 kuna)

Društvo	2003	2004	Indeks 04/03	2003	2004
ADDENDA	19.861.728	27.003.553	136,0	0,3	0,4
ALLIANZ	453.922.680	553.827.165	122,0	7,5	8,4
ATLAS	50.181.883			0,8	0,0
AURUM	115.243.435	96.333.572	83,6	1,9	1,5
BASLER	15.590.307	16.217.215	104,0	0,3	0,2
BASLER ŽIVOTNO	5.282.558	7.968.028	150,8	0,1	0,1
COSMOPOLITAN	27.488.364	35.148.648	127,9	0,5	0,5
CROATIA	2.635.015.559	2.731.152.351	103,3	43,4	41,3
CROATIA zdravstveno		16.762.889		0,0	0,3
EUROHERC	622.274.731	728.078.561	117,0	0,5	1,0
EUROHERC ŽIVOTNO	57.098.019	84.406.427	147,8	0,9	1,3
GENERALI	224.516	6.193.461	2.758,6	0,0	0,1
GENERALI ŽIVOTNO	2.527.600	8.175.038	323,4	0,0	0,1
GRAWE	323.945.926	345.150.941	106,5	5,3	6,2
HELIOS	132.595.077	122.442.645	92,3	2,2	1,8
HOK	2.966.700	3.186.530	107,4	0,0	0,0
JADRANSKO	392.673.549	466.883.668	118,9	6,5	7,0
KVARNER WIENER STÄDTISCHE	154.783.873	211.088.057	136,4	2,6	3,2
LIBERTAS	29.087.740	41.663.341	143,2	0,5	0,6
MERKUR	205.863.649	218.694.926	106,2	3,4	3,5
SUNCE	152.715.526	151.855.134	99,4	2,5	2,3
TRIGLAV	206.983.861	244.547.317	118,1	3,4	3,7
UNIQA	57.214.397	70.499.928	123,2	0,9	1,1
VERITAS	68.929.675	55.711.003	80,8	1,1	0,8
ZAGREB	334.571.252	380.827.973	113,8	5,5	5,7
UKUPNO	6.067.042.315	6.626.867.372	109,2	100	100

Temeljne značajke podataka u tablici mogu se sažeti u sljedeće:

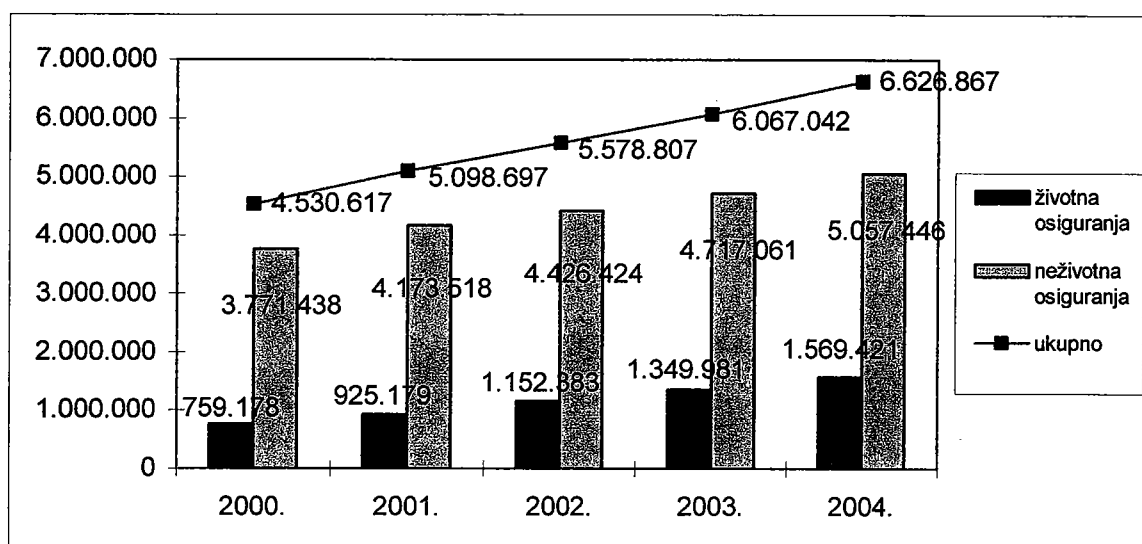
- (1) porast hrvatskog tržišta osiguranja u 2004. godini za gotovo 10% u odnosu na 2003. godinu,
- (2) pad tržišnog udjela Croatia osiguranja kao najvećeg osiguravajućeg društva,
- (3) rast tržišnog udjela njegovih neposrednih konkurenata,
- (4) tržišni udio 10 društava manji od 1%.

Upravo temeljem činjenice da je porast udjela Croatia osiguranja bio manji od prosječnog rasta ove industrije, promatrano osiguravajuće društvo smanjilo je svoj tržišni udio. Unatoč smanjenju tržišnog udjela u ukupnom portfelju sa 43,4% na 41,3%, Croatia osiguranje d.d. je i dalje vodeći osiguratelj i u poslovima životnih osiguranja s udjelom od

15,5% (u 2003. 15,3%), i u poslovima neživotnih osiguranja s udjelom od 49,3% (u 2003. 51,5%).

Međutim, iako se tržišni udio najvećeg osiguravajućeg društva smanjuje, a manjih povećava, još uvijek je preveliki broj društava s tržišnim udjelom koji dvojbenu čini njihovu sposobnost da dugoročno izvršavaju svoje obveze prema zaključenim ugovorima o osiguranju. Očekivati je stoga da će se trend preuzimanja i spajanja poduzeća nastaviti i u budućnosti što će vjerojatno dovesti do porasta koncentracije hrvatske industrije osiguranja.

Zaračunata bruto premija (u 000 kn)

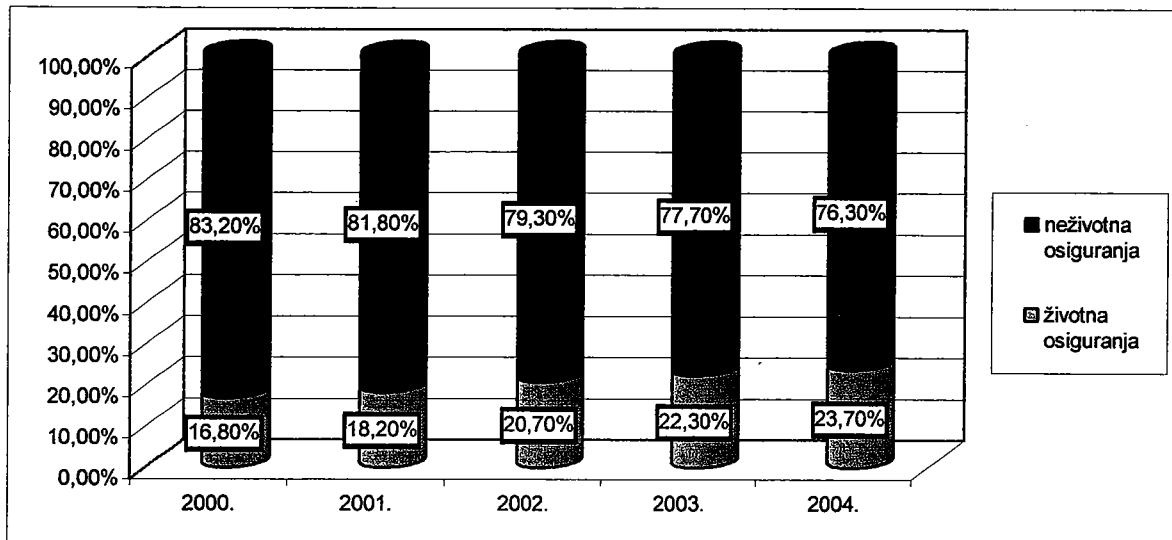

U 2004. godini društva za osiguranje ostvarila su ukupnu zaračunatu bruto premiju u visini od 6.626 mil. kuna od čega se 1.569 mil. kuna odnosi na premiju životnih osiguranja, a 5.057 na premiju neživotnih osiguranja.

Stupanj razvoja osigurateljnog tržišta mjeri se rastom zaračunate bruto premije. Ukupna zaračunata bruto premija u posljednjih je pet godina rasla prosječnom godišnjom stopom od 10%, dok je zaračunata bruto premija životnih osiguranja rasla dvostruko brže, odnosno prosječnom godišnjom stopom od gotovo 20%.

Međutim, u 2004. godini zabilježena je nešto niža stopa rasta kod životnih osiguranja (16,3%) u odnosu na prethodne godine, iako se udjel ove skupine u ukupnom osigurateljnem portfelju i dalje povećava.

Struktura zaračunate bruto premije

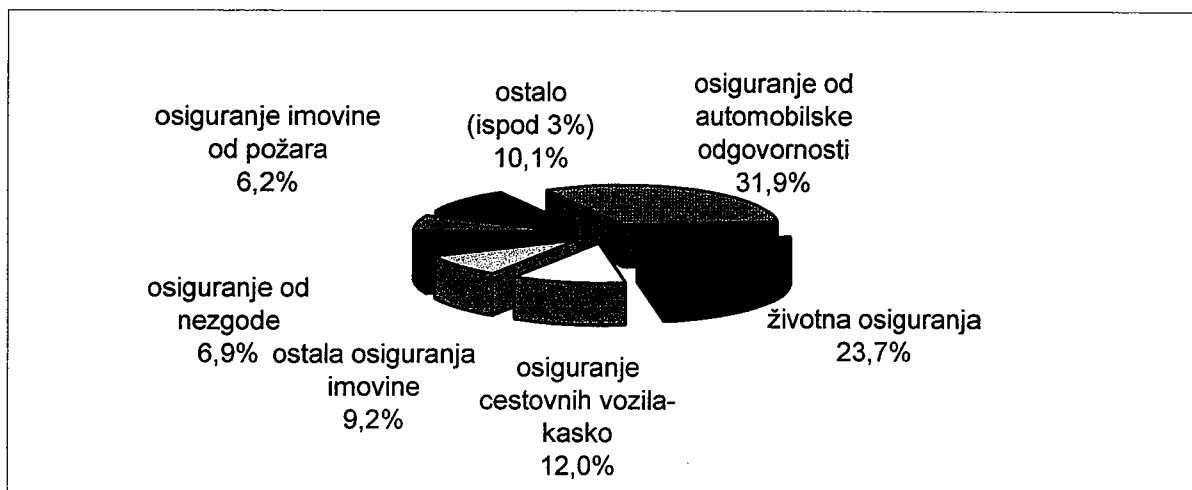

Udio premije životnih osiguranja u ukupnom osigurateljnem portfelju u 2000. godini iznosio je 16,8% koji je u posljednjih pet godina porastao na 23,7%, dok se u istom razdoblju udio premije neživotnih osiguranja postupno smanjuje.

Rast zaračunate bruto premije u obavljanju poslova neživotnih osiguranja koji je u 2004. godini iznosio 7,2% sporiji je od rasta ukupne premije, iako nešto viši od stope rasta ostvarene kod ove skupine osiguranja u 2003. godini.

Ovakav trend kretanja premije ukazuje da je Hrvatska na dobrom puta postizanja odnosa premije životnih i neživotnih osiguranja koji je u Europskoj uniji u 2004. godini iznosio oko 60%:40%.

Struktura premije po skupinama osiguranja u 2004. godini

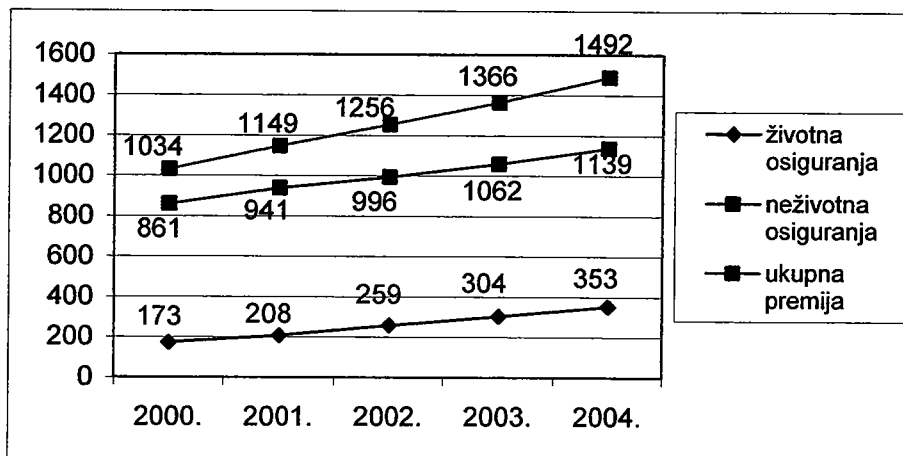
U strukturi ukupnog portfelja u 2004. godini i dalje je prisutna neravnomjerna raspodjela udjela pojedinih skupina osiguranja gdje 6 skupina osiguranja (od ukupno 19) zauzima gotovo 90% ukupnog osigurateljnog portfelja.

Što se tiče skupina neživotnih osiguranja u strukturi ukupne premije osiguranja najveću zastupljenost i dalje ima:

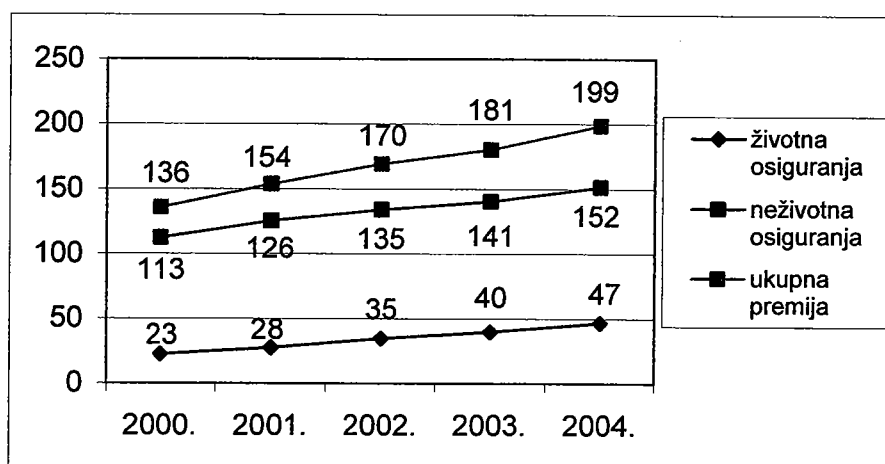
1. osiguranje od automobilske odgovornosti s 2,1 milijardom zaračunate bruto premije koje je poraslo za 7,9% u odnosu na 2003. godinu, međutim, tržišni je udjel ove skupine osiguranja od 31,9% za 0,4 postotna poena niži u odnosu na 2003. godinu
2. osiguranje cestovnih vozila – kasko s 794,6 mil. kuna zaračunate bruto premije koje je poraslo za 10,7% u odnosu na 2003. godinu, a i tržišni udjel od 12,0% je za 0,2 postotna poena viši u odnosu na 2003. godinu
3. osiguranje imovine od požara i ostala osiguranja imovine s 1,0 milijardom zaračunate bruto premije koje je poraslo za 7,4% u odnosu na 2003. godinu, međutim, tržišni je udjel ovih skupina od 15,4% za 0,3 postotna poena niži u odnosu na 2003. godinu
4. osiguranje od nezgode s 458,3 mil. kuna zaračunate bruto premije poraslo je za 2,2% u odnosu na prethodnu godinu te je i relativni položaj ove skupine s udjelom od 6,9% za 0,5 postotnih poena niži u odnosu na 2003. godinu.

Visoke stope rasta zabilježene su kod osiguranja jamstava, osiguranja pravne zaštite i osiguranja turističkih usluga, međutim, u apsolutnim iznosima ova povećanja ne predstavljaju značajniji utjecaj na rast premije s obzirom da navedene skupine zauzimaju manje od 0,1% tržišta.

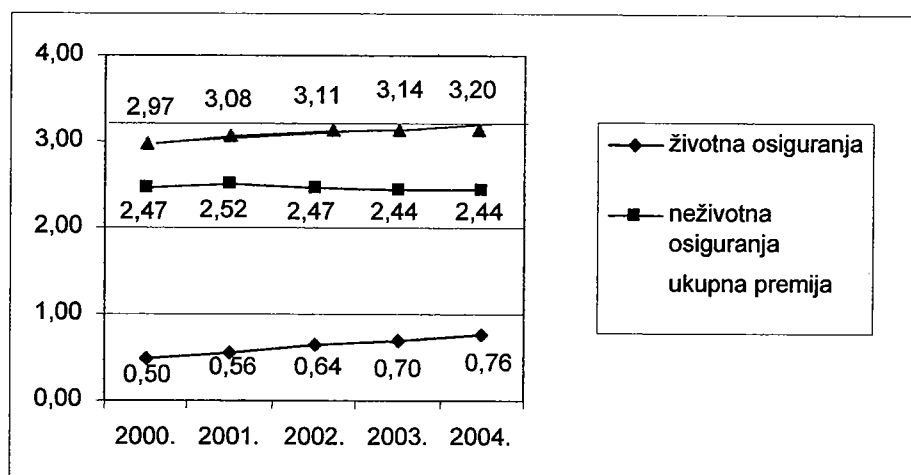
Premija po stanovniku³ (u kunama)

Premija po stanovniku⁴ (u €)

Udio premije u BDP-u u 2004. godini (%)

³ za izračun premije po stanovniku u 2004. korišten je broj stanovnika iz 2003.

⁴ Za konverziju iznosa premije po stanovniku u eure korišteni su godišnji prosjeci tečaja EUR/HRK

Radi utvrđivanja važnosti osiguranja na pojedinom tržištu potrebno je utvrditi sljedeće pokazatelje:

- udio premije u bruto domaćem proizvodu (BDP-u)
- iznos premije koji se u prosjeku troši na osiguranje

Važnost osiguranja za pojedino nacionalno tržište pokazuje odnos ukupne premije i BDP-a. Iako je ukupna zaračunata bruto premija u razdoblju od 2000.-2005. rasla dvostruko brže od rasta BDP-a, njezin udio u BDP-u još je uvijek relativno nizak, a što se posebno odnosi na premiju životnih osiguranja. Udio zaračunate bruto premije u 2004. godini iznosio je 3,20%, pri čemu je premija neživotnih osiguranja sudjelovala s 2,44%, a premija životnih osiguranja s 0,76%.

Indikator razvoja tržišta osiguranja svakako je i iznos premije po stanovniku koji je u 2004. godini u Hrvatskoj iznosio 1.492 kn, odnosno 199 €.

Usporedbe radi, udio premije u BDP-u u EU15 u 2003. godini iznosio je 8,58%, od čega se 3,50% odnosilo na neživotna osiguranja, a 5,08% na životna osiguranja, dok je iznos premije po stanovniku iznosio 2.108,5 €.

Navedeni pokazatelji, unatoč činjenici što su daleko ispod prosjeka EU15, bilježe postupan rast kroz godine i ukazuju da je hrvatska industrija osiguranja još u ranoj fazi razvoja sa znatnim potencijalom za budući rast i razvoj osobito u segmentu životnih osiguranja.

Koncentracija na tržištu osiguranja u 2003. i 2004. godini

		2003		2004	
1.	Croatia	43,4%	73,2%	41,3%	73,4%
2.	Euroherc	10,3%		11,0%	
3.	Allianz	7,5%		8,4%	
4.	Jadransko	6,5%		7,0%	
5.	Zagreb	5,5%		5,7%	
6.	Grawe	5,3%	90,4%	5,2%	91,1%
7.	Triglav	3,4%		3,7%	
8.	Merkur	3,4%		3,3%	
9.	Kvarner Wiener Städtische	2,6%		3,2%	
10.	Sunce	2,5%		2,3%	

Sumirane vrijednosti tržišnih udjela prvih 5, odnosno prvih 10 društava na tržištu pokazuje kako hrvatska industrija osiguranja pripada kategoriji visoko koncentriranih industrija. Iako je u 2004. godini došlo do smanjenja tržišnog udjela leaderskog poduzeća,

stupanj koncentracije prvih 5 društava blago je porastao što se može objasniti činjenicom da je došlo do povećanja tržišnih udjela njegovih neposrednih konkurenata.

Rast stupnja koncentracije u određenoj je mjeri uzrokovan pripajanjima i preuzimanjima društava izvršenim u 2004. godini (portfelj životnih osiguranja društva Atlas pripao je društvu Euroherc životno, dok je portfelj neživotnih osiguranja društva Atlas pripao društvu Jadransko). Međutim, značajniji utjecaj na promjenu vrijednosti stupnja koncentracije zbog spajanja i preuzimanja izvršenih od strane društava iz koncerna Agram (Euroherc, Euroherc životno i Jadransko) bit će vidljiv u 2005. godini kroz povećanje tržišnog udjela društva Sunce kojemu će pripasti portfelja društva Veritas. Krajem 2004. godine došlo je i do kupnje društva Aurum od strane Wiener Städtische iz Beča (97,67%).

Temeljni motiv poduzimanja spomenutih aktivnosti koje obilježava okupljanje kapitala svakako je trajna težnja društava za ostvarivanjem maksimalnih profita, te za poboljšanjem vlastite pozicije na tržištu. Spajajući se i djelujući kao ekonomska cjelina, poduzeća koja sudjeluju u koncentracijama postaju ekonomski snažnija.

2.4. Aktiva

Prema stanju bilance na dan 31. prosinca 2004. godine vrijednost ukupne aktive na razini društava za osiguranje i reosiguranje iznosila je 14.4 milijarde kuna i za 13,5% je veća u odnosu na vrijednost aktive (imovine) iskazane na razini djelatnosti u 2003. godini.

Od ukupne vrijednosti aktive 79,6% se odnosi na ulaganja sredstava, 12,1% na potraživanja, 5,7% na ostalu imovinu te 2,6% na potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital, nematerijalnu imovinu i plaćene troškove budućeg razdoblja.

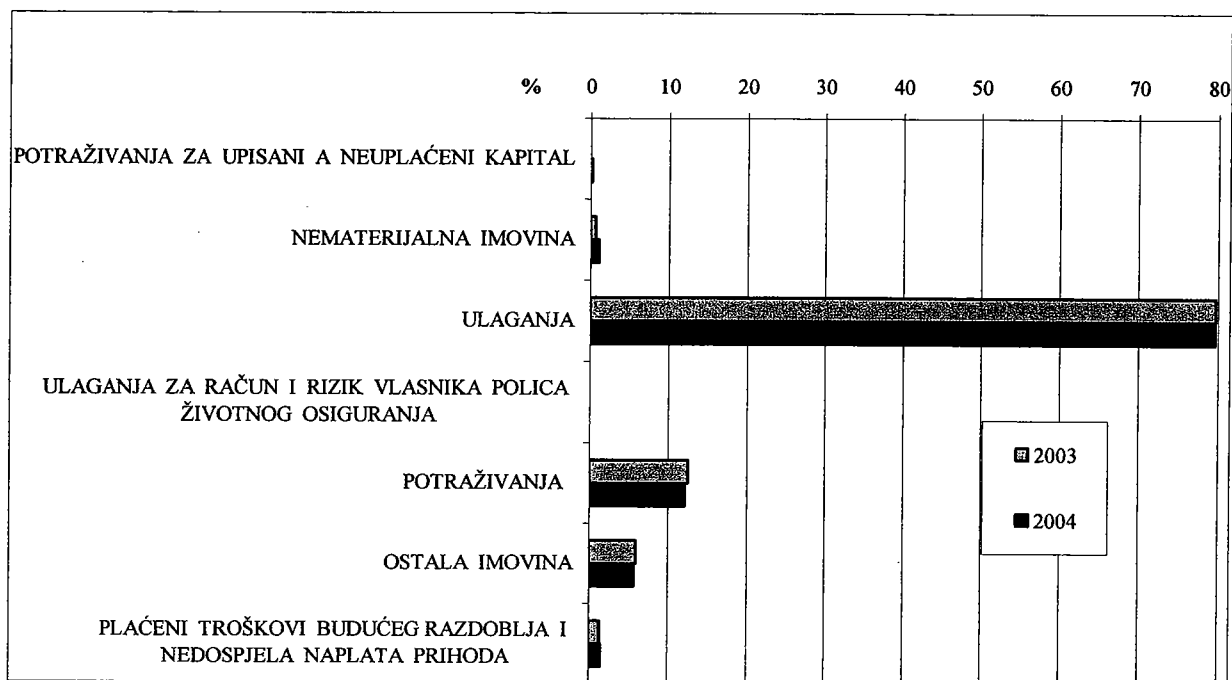
AKTIVA					
Opis pozicije	Iznos u 2003	udio, %	Iznos u 2004	udio, %	<i>u kunama</i> Indeks 2004/2003
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL			18.000.000	0,1	
NEMATERIJALNA IMOVINA	85.551.414	0,7	149.533.384	1,0	174,8
ULAGANJA	10.105.279.273	79,6	11.471.708.540	79,6	113,5
ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	459.121	0,0	1.546.711	0,0	336,9
POTRAŽIVANJA	1.577.990.542	12,4	1.736.544.974	12,1	110,0
OSTALA IMOVINA	752.945.781	5,9	815.723.472	5,7	108,3
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	166.331.964	1,3	213.484.380	1,5	128,3
UKUPNO AKTIVA	12.688.558.095	100,0	14.406.541.461	100,0	113,5

Iako je vrijednost ulaganja u 2004. godini porasla za 13,5% u odnosu na 2003., njezin udio u ukupnoj aktivi od 79,6% zadržan je na istoj razini kao u 2003. godini. Vrijednost ukupnih ulaganja u najvećem dijelu čine ulaganja u vrijednosne papire i ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji u vrijednosti od 7.410,7 mil. kuna čine 64,6% ukupnih ulaganja.

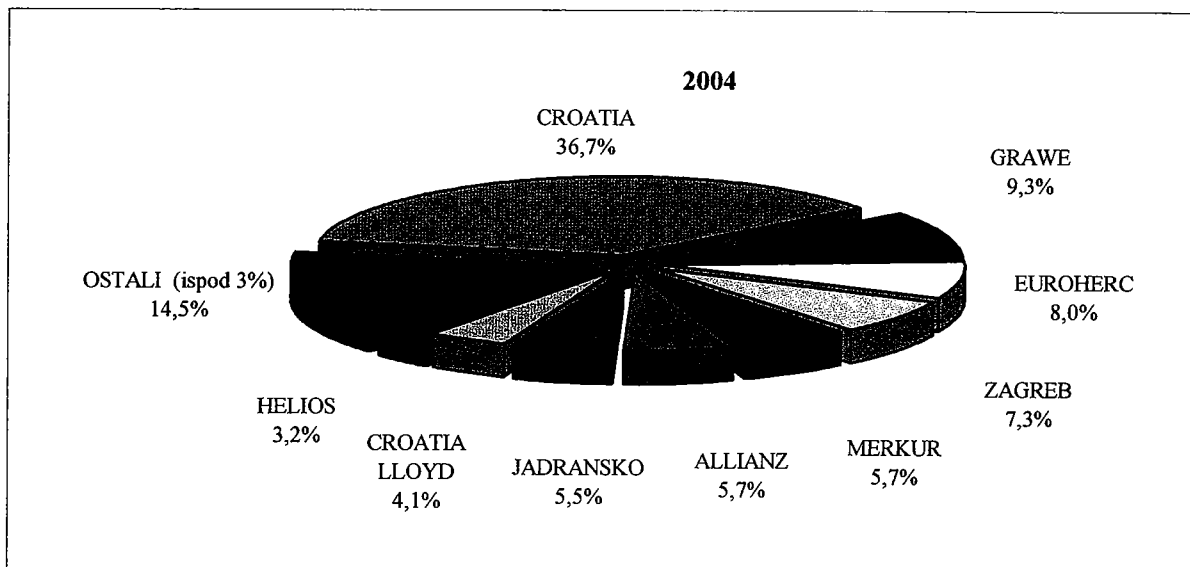
Ukupna potraživanja na razini svih društava za osiguranje i reosiguranje u visini od 1,7 milijardi kuna porasla su u odnosu na 2003. godinu za 10,0% i u strukturi ukupne aktive sudjeluju s 12,1% u čemu najveći udio od 57,9% imaju potraživanja od osiguranika.

Ostalu imovinu s udjelom od 5,7% i stopom rasta od 8,3% najvećim dijelom čine vrijednost opreme i novac u banci i blagajni koji s iznosom od 565,9 mil. kuna sudjeluju u strukturi ostale imovine s 69,4%.

Struktura aktive

Udio aktive društva u ukupnoj aktivi u 2004.

Što se tiče zastupljenosti pojedinih društava u ukupnoj aktivi najveći udio od 36,7% ima društvo Croatia osiguranje d.d., kojeg slijede Grawe Hrvatska s 9,3%, Euroherc s 8,0%, Osiguranje Zagreb s 7,3%, Merkur i Allianz Zagreb s 5,7%, Jadransko s 5,5% i Croatia Lloyd s 4,1%, dok sva ostala društva s udjelima nižim od 3% čine ukupno 14,5% ukupne aktive.

2.5. Pasiva

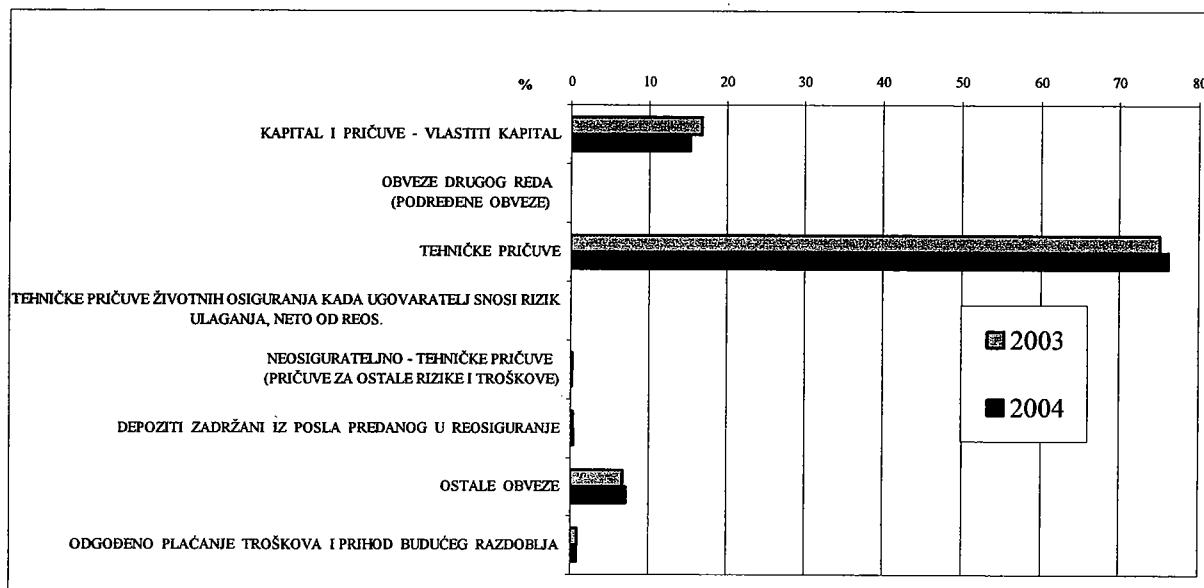
Od ukupne vrijednosti pasive na razini društava za osiguranje i reosiguranje 76,1% odnosi se na tehničke pričuve, 15,2% na kapital i pričuve, odnosno vlastiti kapital, 7,2% na ostale obveze te 1,4% na tehničke pričuve životnih osiguranja kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, neosigurateljno-tehničke pričuve, depozite zadržane iz posla predanog u reosiguranje i odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja.

PASIVA					
Opis pozicije	Iznos u 2003	udio, %	Iznos u 2004	udio, %	<i>u kunama</i> Indeks 2004/2003
KAPITAL I PRIČUVE - VLASTITI KAPITAL	2.121.053.814	16,7	2.194.874.917	15,2	103,5
OBVEZE DRUGOG REDA (PODREĐENE OBVEZE)					
TEHNIČKE PRIČUVE	9.529.996.713	75,1	10.968.768.767	76,1	115,1
TEHNIČKE PRIČUVE ŽIVOTNIH OSIGURANJA KADA UGOVARATELJ SNOSI RIZIK ULAGANJA, NETO OD REOSIGURANJA	449.208	0,0	1.527.789	0,0	340,1
NEOSIGURATELJNO - TEHNIČKE PRIČUVE (PRIČUVE ZA OSTALE RIZIKE I TROŠKOVE)	26.861.792	0,2	25.984.310	0,2	96,7
DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	39.490.187	0,3	62.151.298	0,4	157,4
OSTALE OBVEZE	855.091.200	6,7	1.034.560.135	7,2	121,0
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	115.615.182	0,9	118.674.245	0,8	102,6
UKUPNO PASIVA	12.688.558.094	100,0	14.406.541.461	100,0	113,5

Tehničke pričuve koje dominiraju u strukturi pasive s gotovo 11 milijardi kuna porasle su za 15,1% u odnosu na 2003. godinu na što je najviše utjecalo izdvajanje sredstava u matematičku pričuvu osiguranja života u iznosu od 4,7 milijardi kuna sa stopom rasta od 26,1% u odnosu na 2003. godinu, a uslijed porasta ove skupine osiguranja po stopi od 16,3%. Kapital i pričuve (vlastiti kapital), dakle upisani kapital, premije na emitirane dionice, revalorizacijske pričuve, pričuve, dobit tekućeg obračunskog razdoblja umanjeno za preneseni gubitak iznosio je u 2004. godini 2,2 milijarde kuna i u strukturi ukupne pasive sudjelovao s 15,2%. Ostale obveze društava za osiguranje i reosiguranje s udjelom od 7,2% i stopom rasta od 21,0% odnose se na obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja i reosiguranja,

obveze po zajmovima prema kreditnim institucijama i ostale obveze koje sa stanjem na dan 31. prosinca 2004. godine iznose 1,0 milijardu kuna.

Struktura pasive

2.6. Financijski rezultat poslovanja

Račun dobiti i gubitka kao jedan od temeljnih financijskih izvješća koje sastavljaju osiguravatelji pokazuje uz osnovne pozicije ukupnih prihoda i ukupnih rashoda i ostale elemente koji utječu po slijedu tehničkih rezultata neživotnih i životnih osiguranja na ukupni netehnički rezultat i konačni financijski rezultat osiguravatelja. Utvrđivanje poslovnog rezultata, pored određenih zakonskih odredbi propisanih Zakonom o računovodstvu, Zakonom o trgovačkim društvima regulirano je i Zakonom o osiguranju i Računovodstvenim standardom društava za osiguranje kojeg je donijela Direkcija za nadzor društava za osiguranje. Tako su društva za osiguranje dužna izraditi obračun rezultata poslovanja posebno za:

- neživotna osiguranja
- životna osiguranja
- te iskazati jedinstveni rezultat na razini društva.

U 2004. godini osiguravateljna djelatnost ostvarila je neto dobit u iznosu od 207,1 milijun kuna što je za 17,4% manje od 250,7 milijuna kuna dobiti ostvarene u 2003. godini. Društva za osiguranje koja provode osiguravateljnu djelatnost u poslovima neživotnih osiguranja ostvarila su u 2004. godini pozitivan rezultat tehničkog računa u iznosu od 119,7 mil. kuna što je za 34,6% manje od dobiti ostvarene u ovoj skupini osiguranja u 2003. godini, dok su društva u provođenju poslova životnih osiguranja ostvarila pozitivan rezultat tehničkog računa u visini od 53,1 mil. kn koji je za 43,5% veći od dobiti ostvarene u ovoj skupini osiguranja u 2003.

Od 24 društva za osiguranje i jednog društva za reosiguranje – Croatia Lloyd (Allianz reosiguranje još nije započeo s provođenjem poslova reosiguranja) ostvarena je

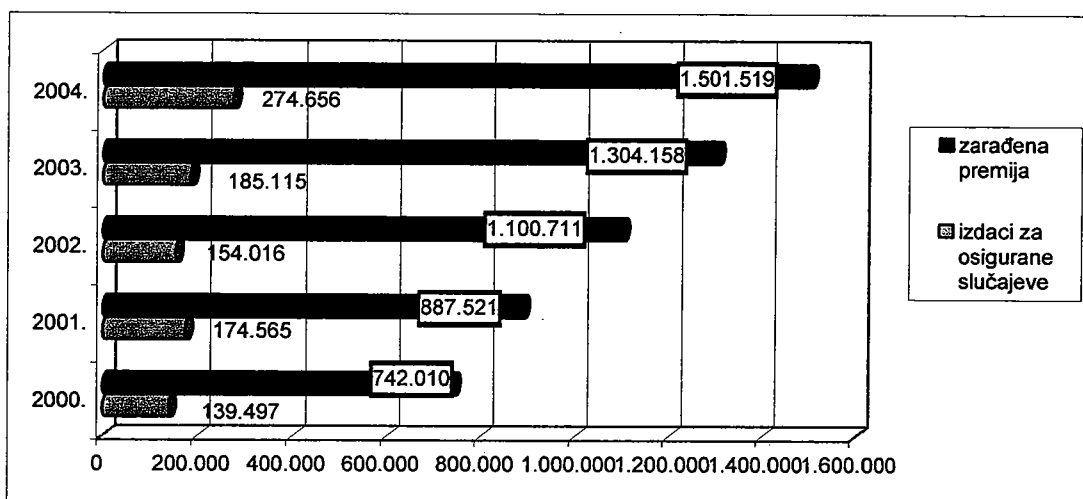
- neto dobit kod 20 društava za osiguranje u visini 329,8 mil. kn
- gubitak kod 5 društava za osiguranje u visini 122,7 mil. kn

Gubitke u poslovanju ostvarila su sljedeća društva za osiguranje: Aurum 96,6 mil. kuna, Veritas 15,5 mil. kuna, Generali životno 5,6 mil. kuna, Generali 4,1 mil. kuna i Basler životno 812.898 kuna.

Ostvareni gubici u društvima Basler životno, Generali životno i Generali pokriveni su na teret dodatno uplaćenih sredstava u pričuve sigurnosti, što znači da kod navedenih društava nije upitna dostatna visina temeljnog kapitala propisana Zakonom, odnosno ne dolazi u pitanje visina jamstvenog kapitala u smislu izvršavanja obveza iz zaključenih ugovora o osiguranju. Međutim, što se tiče iskazanog gubitka u poslovanju društva Aurum, postupak sanacije je u tijeku od strane većinskog dioničara Wiener Städtische iz Beča, dok će se pitanje gubitka u društvu Veritas osiguranje riješiti postupkom pripajanja društvu Sunce osiguranje (Odluka Glavne Skupštine od 30. svibnja 2005. godine).

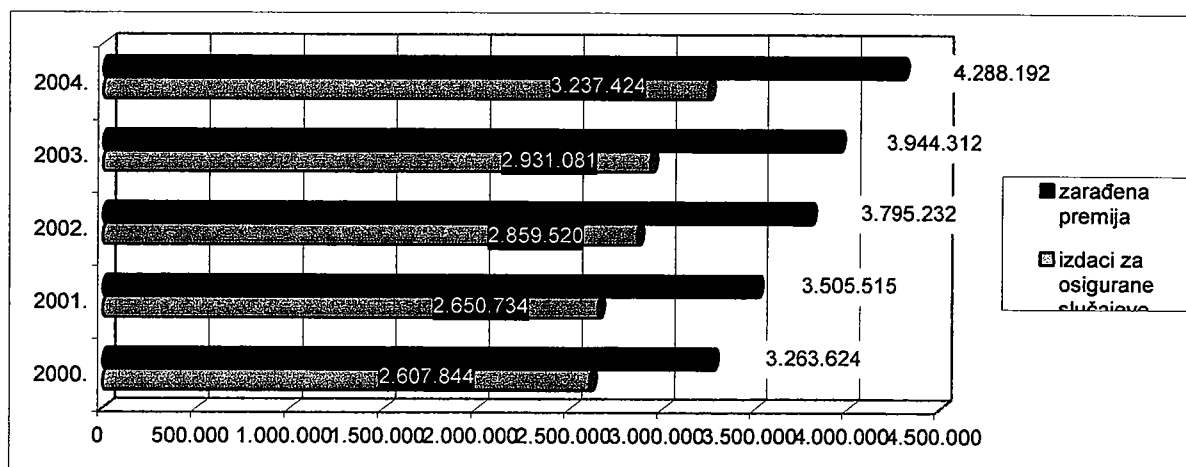
2.7. Izdaci za osigurane slučajeve

Izdaci za osigurane slučajeve i zarađena premija kod životnih osiguranja (u 000 kuna)

Ukupni iznosi bruto izdataka za osigurane slučajeve, odnosno odštete kod životnih osiguranja, koji uključuju likvidirane štete (odštete) i promjene pričuva za štete (odštete) bez promjene matematičke pričuve životnih osiguranja, iznosili su u 2004. godini 274,7 mil. kuna što je za 48,4% više od izdataka iste vrste ostvarenih u 2003. godini. Na rast izdataka u 2004. godini utjecalo je kretanje likvidiranih šteta u ovoj skupini osiguranja sa stopom rasta od 49,8% koje s iznosom od 259,7 mil. kuna zauzimaju 94,6% u strukturi ukupnih izdataka, dok promjena pričuva za štete (odštete) u visini od 14,9 mil. kuna čini preostalih 5,4%. Na ovako intenzivan rast ukupnih izdataka za osigurane slučajeve u 2004. godini u odnosu na stopu rasta od 20,2% ostvarenu u 2003. godini utjecalo je povećanje izdataka ove vrste kod svih 16 društava koja provode životna osiguranja.

Izdaci za osigurane slučajeve i zarađena premija kod neživotnih osiguranja (u 000 kuna)

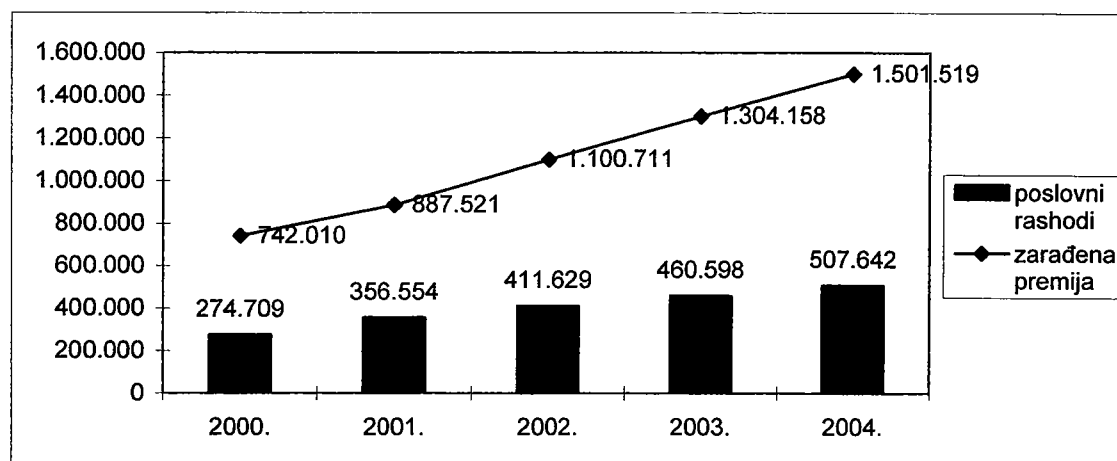

Ukupni izdaci za osigurane slučajeve u provođenju poslova neživotnih osiguranja, koji uključuju likvidirane štete i promjene pričuva za štete u bruto iznosima, iznosili su u 2004. godini 3,2 milijarde kuna što je za 10,5% više od iznosa ukupnih izdataka ostvarenih u ovoj vrsti osiguranja u 2003. godini. Na intenzivniji rast ukupnih izdataka za osigurane slučajeve od 10,5% u 2004. godini u odnosu na 2,5% u 2003. godini utjecalo je povećanje izdataka ove vrste kod 15 društava koja provode neživotna osiguranja, dok su 3 društva zabilježila smanjenje i to društva: Helios (indeks 04/03 66,0), Hok (indeks 04/03 69,9) i Merkur (indeks 04/03 79,1). Na dinamiku rasta ukupnih izdataka utjecalo je povećanje likvidiranih šteta za 5,7% koje sa gotovo 3 milijarde kuna čine 91% u strukturi ukupnih izdataka. Značajan rast zabilježen je i kod bruto iznosa promjena pričuva za štete čija je vrijednost od 286,2 mil. kuna više nego udvostručena u odnosu na 2003. godinu.

2.8. Poslovni rashodi

Poslovne rashode, odnosno izdatke za obavljanje djelatnosti u neto iznosu kod društava za osiguranje čine troškovi pribave (provizija i ostali troškovi pribave), promjene razgraničenih troškova pribave, troškovi uprave (amortizacija opreme i ostalih materijalnih sredstava, plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće i ostali troškovi uprave) umanjeni za proviziju i udio u dobiti od reosiguratelja.

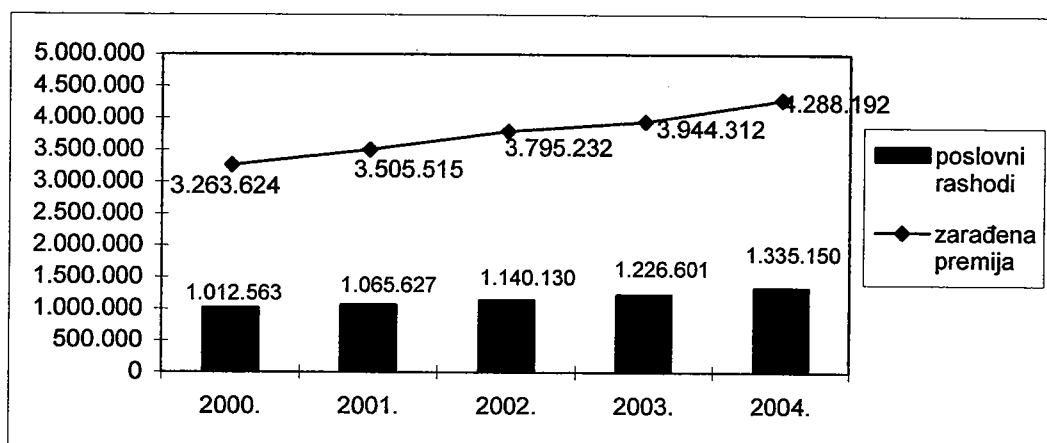
Poslovni rashodi i zarađena premija kod životnih osiguranja (u 000 kuna)

Poslovni rashodi ostvareni u provođenju poslova životnih osiguranja u 2004. godini u vrijednosti od 507,6 mil. kuna povećani su za 10,2% u odnosu na 2003. godinu na što je

utjecalo povećanje troškova pribave za 7,8% i povećanje troškova uprave za 16,0%. Iako je zarađena premija životnih osiguranja u 2004. godini gotovo tri puta veća od ostvarenih poslovnih rashoda, još uvijek se radi o relativno visokom udjelu poslovnih rashoda u zarađenoj premiji (33,8%) na što u velikom dijelu utječu visoki troškovi pribave s udjelom od 60,1%, u čemu troškovi provizije čine 81,3%. Visoki rast poslovnih rashoda u promatranom razdoblju ostvarila su društva Triglav (indeks 04/03 144,2), Croatia (indeks 04/03 128,0), Zagreb (indeks 04/03 128,0), Cosmopolitan (indeks 04/03 127,2) i Allianz (indeks 04/03 124,3), koja su ujedno ostvarila i visok rast premije životnih osiguranja.

Poslovni rashodi i zarađena premija kod neživotnih osiguranja (u 000 kuna)

Poslovni rashodi ostvareni u provođenju poslova neživotnih osiguranja u 2004. godini u vrijednosti od 1.335,2 mil. kuna povećani su za 8,8% u odnosu na 2003. godinu na što je u najvećoj mjeri utjecalo povećanje troškova pribave za 26,1%, dok su troškovi uprave povećani za 3,6%.

Iako je zarađena premija neživotnih osiguranja u 2004. godini za 3,2 puta veća od ostvarenih poslovnih rashoda u istoj skupini osiguranja, udio poslovnih rashoda u zarađenoj premiji od 31,1% zadržan je na istoj razini kao u 2003. godini.

Za razliku od životnih osiguranja gdje zbog prirode posla najveći udio u poslovnim rashodima imaju troškovi pribave, u poslovnim rashodima kod provođenja poslova neživotnih osiguranja najveći udio od oko 65% imaju troškovi uprave (administrativni troškovi).

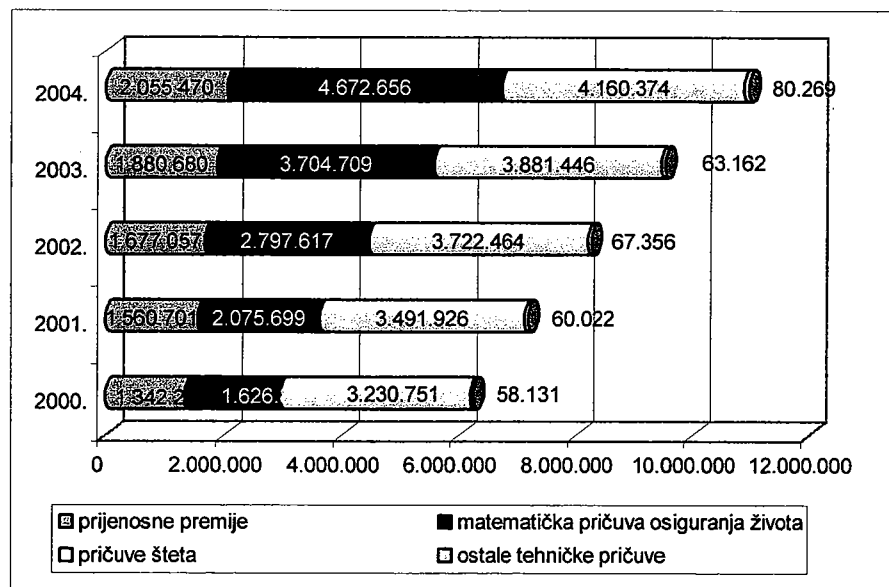
2.9. Tehničke pričuve

Tijekom svoje redovite aktivnosti obavljanja poslova osiguranja i reosiguranja, društva formiraju iz sredstava premije osigurateljno-tehničke pričuve radi trajnog obavljanja svoje osnovne djelatnosti što znači da je način pokrivanja obveza po ugovorima o osiguranju usko vezan za formiranje pričuva koje se koriste za pokrivanje obveza prema osiguranicima a koje se sastoje od: prijenosne premije, pričuve šteta, matematičke pričuve osiguranja života, pričuve za povrate premija ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti), pričuve za kolebanje šteta i ostale osigurateljno-tehničke pričuve.

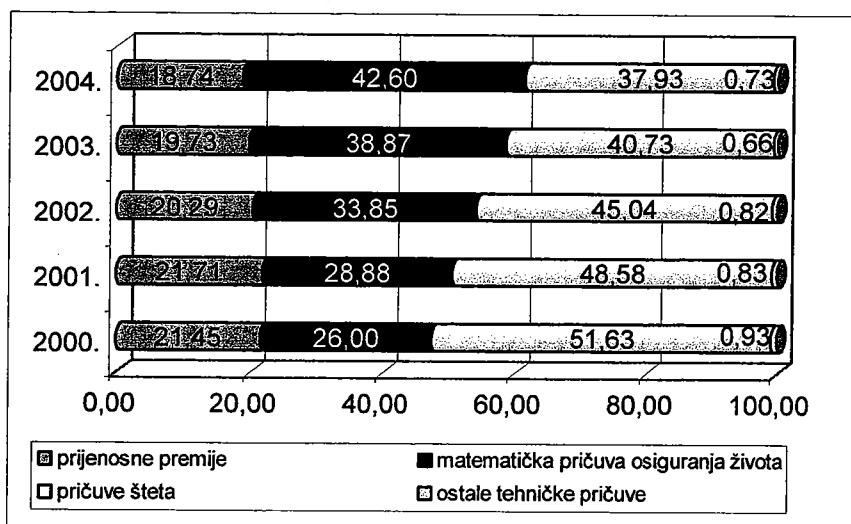
Izdvajanje sredstava u tehničke pričuve sa stanjem na dan 31. prosinca 2004. godine iznosila su gotovo 11,0 milijardi kuna što je činilo 76,1% ukupne pasive. Visina tehničkih pričuva u 2004. godini porasla je za 15,1% u odnosu na 2003. što je značajno više od stope rasta zaračunate bruto premije u istom vremenskom periodu. Društva su u 2004. godini najviše sredstava premije izdvojila u matematičku pričuvu osiguranja života koja čini gotovo 43% ukupnih tehničkih pričuva, a koja je porasla za 26,1% u odnosu na 2003., dok je u proteklih pet godina je gotovo utrostručena.

Pregled formiranja tehničkih pričuva u posljednjih pet godina dan je u grafikonima ispod.

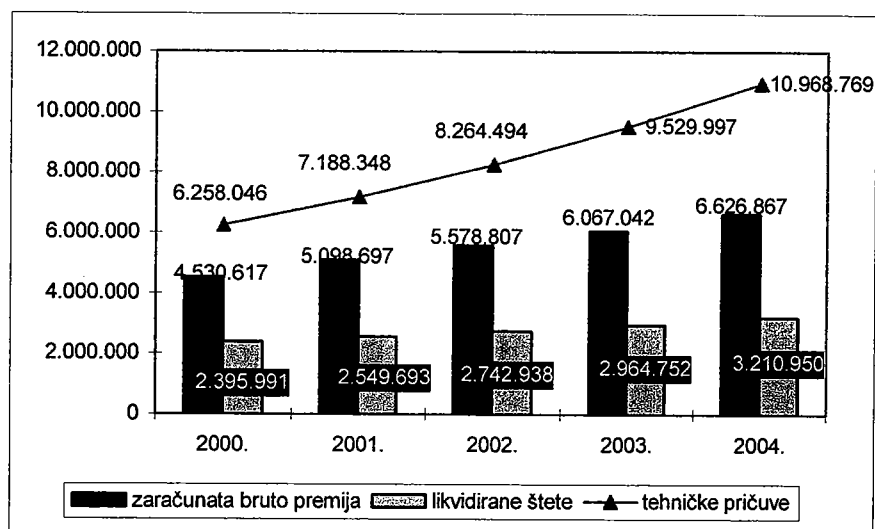
Izdvajanja u tehničke pričuve (u 000 kn)

Struktura tehničkih pričuva (%)

Kretanje zaračunate bruto premije, likvidiranih šteta i tehničkih pričuva (u 000 kn)

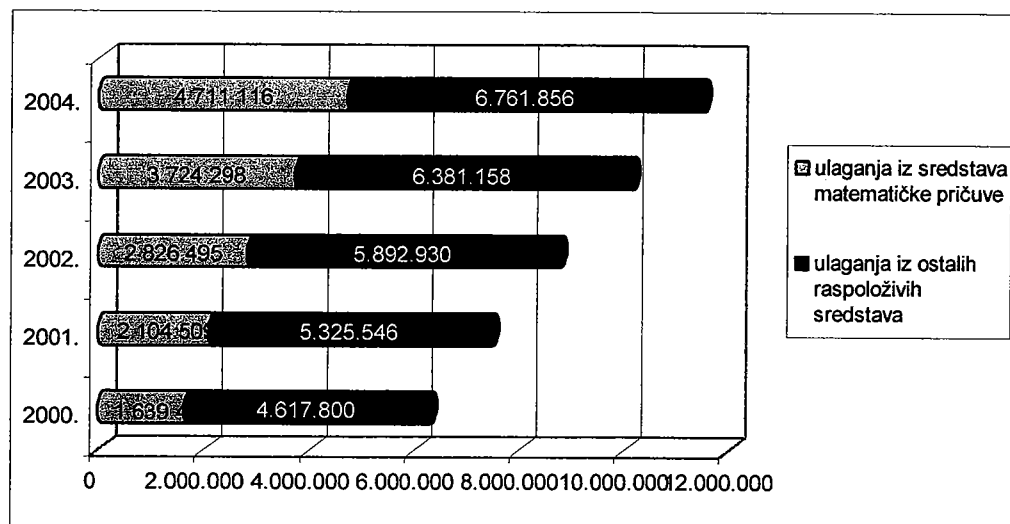

2.10. Ulaganja

Iz sredstava osiguranja života društva za osiguranje dužna su oblikovati matematičku pričuvu osiguranja života koja predstavlja razliku između sadašnje vrijednosti svih budućih obveza osiguratelja po ugovorima iz osiguranja života i sadašnje vrijednosti svih budućih obveza ugovaratelja osiguranja po tim ugovorima, dok sredstva jamstvenog kapitala i tehničkih pričuva umanjnih za sredstva matematičke pričuve životnih osiguranja i drugih osiguranja za koja se obračunava matematička pričuva čine raspoloživa sredstva za ulaganje.

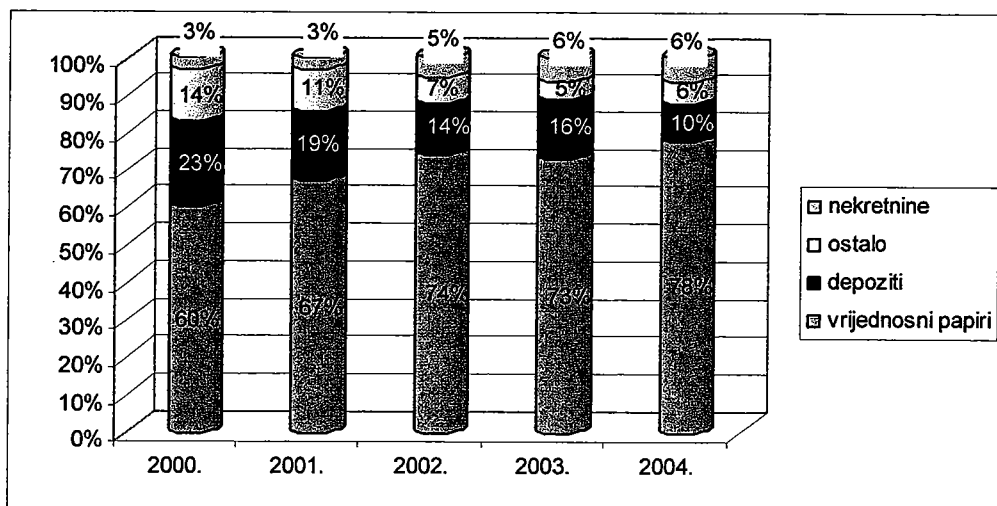
Ova slobodna novčana sredstva osiguratelji su dužni ulagati u Republici Hrvatskoj, uzimajući u obzir vrste poslova osiguranja koje obavljaju, s time da je zajamčena sigurnost, isplativost te odgovarajuća raznovrsnost ulaganja. Ulaganje slobodnih novčanih sredstava mora biti kvalitetno kako bi se što više smanjio rizik ulaganja kroz veću disperziju i preciznije definiranje namjene ulaganja što se posebno odnosi na ulaganje sredstava životnih osiguranja, s obzirom da ta sredstva imaju karakter dugoročne štednje. Namjene i proporcije ulaganja određene su člancima 55., 55a. i 55b. Zakona o osiguranju (Narodne novine br. 116/99)

Ulaganja iz sredstava matematičke pričuve i ulaganja iz ostalih raspoloživih sredstava

Visina ulaganja iz sredstava matematičke pričuve rasla je prosječnom godišnjom stopom od oko 30% i u posljednjih pet godina njezina je vrijednost gotovo utrostručena. Međutim, i dalje dominiraju ulaganja iz ostalih raspoloživih sredstava koja čine 59% ukupno uloženi sredstava, tako da Hrvatska, u usporedbi sa zemljama starim članicama Europske Unije, tek treba dostići situaciju u kojoj će prevladavati ulaganja iz sredstava matematičke pričuve, kao i povoljniji odnos između ulaganja iz matematičke pričuve i premije životnih osiguranja (u Hrvatskoj u 2004. 3:1).

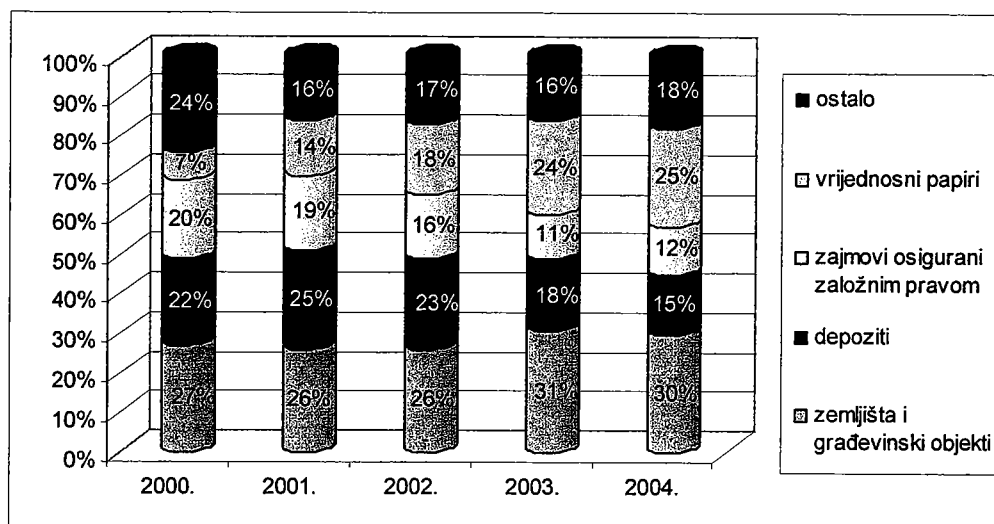
Struktura ulaganja sredstava matematičke pričuve

Društva za osiguranje su u 2004. godini sredstva matematičke pričuve uložila u:

- vrijednosne papire (3.655,2 mil. kuna ili 78%)
- depozite banaka (480,8 mil. kuna ili 10%)
- nekretnine sa stalnim prihodom (290,0 mil. kuna ili 6%)
- ostalo (285,0 mil. kuna ili 6%)

Struktura ulaganja iz ostalih raspoloživih sredstava

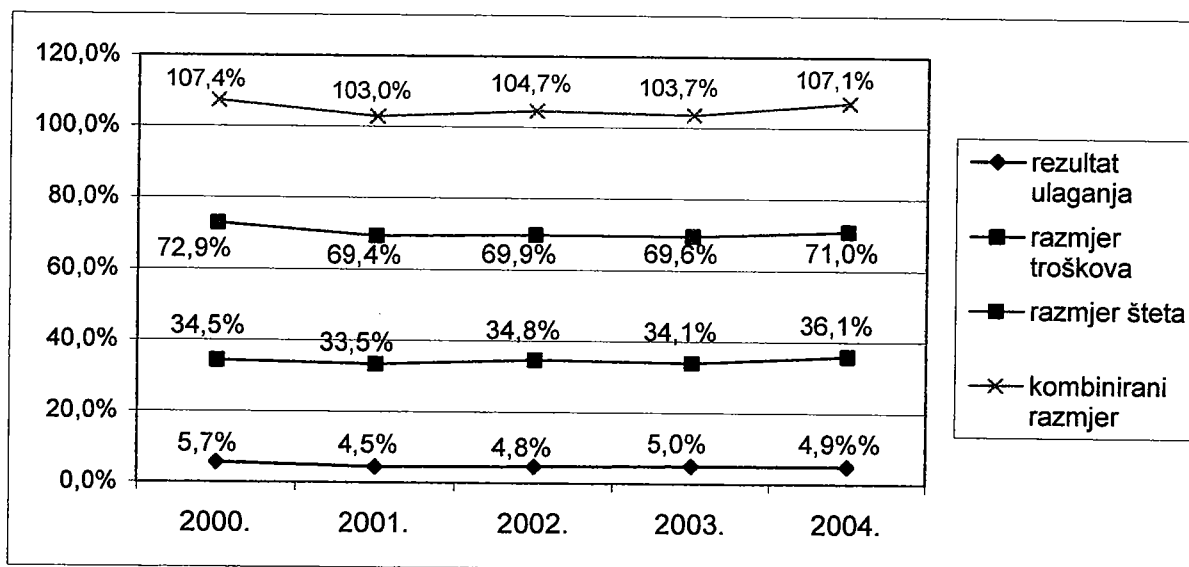
Društva za osiguranje su u 2004. godini ostala slobodna raspoloživa sredstva uložila u:

- zemljišta i građevinske objekte (2.047,9 mil. kuna ili 30%)
- vrijednosne papire (1.707,6 mil. kuna ili 25%)
- depozite (998,0 mil. kuna ili 15%)
- zajmove osigurane založnim pravom (824,6 mil. kuna ili 12%)
- ostalo (1.183,7 mil. kuna ili 18%)

Iz danih grafikona vidljivo je da su u strukturi plasmana matematičke pričuve dominiraju ulaganja u vrijednosne papire te da se i u strukturi ulaganja iz ostalih raspoloživih sredstava značajno povećava udjel ulaganja u vrijednosne papire, dok su i dalje najzastupljenija ulaganja u zemljišta i građevinske objekte.

2.11. Pokazatelji u osigurateljnoj djelatnosti

2.11.1. Osnovni osigurateljno-tehnički pokazatelji

Tradicionalni financijski pokazatelji u načelu nisu pogodni za analizu financijskog stanja i poslovanja osiguravatelja zbog njihovih financijskih specifičnosti.

U praćenju djelatnosti osiguravajućih društava najčešće se koriste sljedeći pokazatelji: razmjer šteta, razmjer troškova, kombinirani razmjer i rezultat ulaganja.

Razmjer šteta računa se kao odnos zbroja iznosa likvidiranih šteta, promjena pričuva za štete i promjena ostalih tehničkih pričuva i zarađene premije osiguranja (pomnoženo sa 100). Razmjer šteta na razini svih društava za osiguranje u 2004. godini iznosio je 71,0% i znatno je povoljniji u odnosu na 2000. godinu kada je iznosio 72,9%, a njegovo kretanje u okviru od 50%-70% uobičajeno je za djelatnost osiguranja.

Razmjer troškova koji se računa kao odnos zbroja iznosa poslovnih rashoda (troškovi pribave i troškovi uprave), ostalih osigurateljno-tehničkih izdataka i zaračunate bruto premije umanjene za dio premije predane u reosiguranje (pomnoženo sa 100) iznosio je u 2004. na razini svih društava za osiguranje 36,1% te je neznatno povoljniji u odnosu na razmjer troškova od 34,5% u 2000. godini, a kako zaračunata bruto premija bilježi brz rast očekivati je da će ovaj razmjer padati do uobičajenih 20%-30% za djelatnost osiguranja.

Kombinirani razmjer koji se računa kao zbroj razmjera šteta i razmjera troškova, a koji pokazuje rezultat poslovanja prije uključivanja prihoda od ulaganja sredstava, odnosno investiranja iznosio je na razini svih društava za osiguranje u 2004. godini 107,1% i neznatno je povoljniji u odnosu na 2000. godinu kada je isti iznosio 107,4%, ali još uvijek nedovoljno povoljan (niži od 100%).

Rezultat ulaganja računa se kao odnos prihoda od ulaganja umanjениh za troškove ulaganja i stanje ulaganja (pomnoženo sa 100). Sigurnost uložениh sredstava, kao i ostvarenje rezultata osiguranja vrlo je značajna za osigurateljnu djelatnost jer društva za osiguranje kao financijske institucije akumuliraju velika financijska sredstva, a pri izračunu premije osiguranja u obzir uzimaju i budući rezultat od ulaganja, čime se za dio tog iznosa može umanjiti premija potrebna za isplatu osiguranih slučajeva i pokriće troškova provođenja osiguranja. Rezultat ulaganja iznosio je na razini svih društava za osiguranje u 2004. godini 4,9% i nešto je nepovoljniji od rezultata ulaganja ostvarenog u 2000. godini kada je iznosio 5,7%.

2.11.2. Pokazatelji solventnosti i profitabilnosti

Osim osnovnih osigurateljno-tehničkih pokazatelja koji su specifični za djelatnost osiguranja, temeljem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka računaju se još i *pokazatelji solventnosti i profitabilnosti*.

Pokazatelji solventnosti koriste se za ocjenu kapitalizacije osiguravatelja u odnosu na obujam njegova poslovanja, odnosno za utvrđivanje važnosti duga u strukturi kapitala osiguravatelja, te su važni za investitore koji plasiraju svoja sredstva na dugi rok. Solventnost

je pokazatelj sigurnosti osiguravateljeva poslovanja, a osiguravatelj je insolventan ako je njegova imovina preopterećena dugovima ili se ne može transformirati na vrijeme kako bi se platile dospjele obveze. Solventnost osiguravatelja ovisi o tome da li postoje dovoljne tehničke pričuve za obveze koje se preuzimaju i da li osiguravatelj ima adekvatan kapital. Pokazatelj solventnosti koji se koristi u praćenju djelatnosti osiguravajućih društava je koeficijent zaduženosti.

Koeficijent zaduženosti se računa kao odnos između ukupnih obveza i ukupne aktive, dakle, tehničkih pričuva, tehničkih pričuva kada ugovaratelj snosi rizik ulaganja, neosiguravateljno-tehničkih pričuva, depozita zadržanih iz posla predanog u reosiguranje, ostalih obveza i odgođenih plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja i ukupne aktive (imovine). Pokazuje stupanj financiranja aktive sredstvima koja su namijenjena za izmirenje obveza prema osiguranicima, a što je pokazatelj manji (0,5 i manje), to je veća vjerojatnost da će osiguravatelj moći udovoljavati svojim obvezama. Ovaj koeficijent je dosta visok zbog visokog udjela dugoročnih obveza za buduće neizvjesne rizike i razgraničenja premije s obzirom na ukupnu aktivu. Općenito, više koeficijente zaduženosti imaju društva koja su duže vrijeme prisutna na tržištu s ustaljenim portfeljem, dok društva koja tek započinju s provođenjem osigurateljne djelatnosti imaju niže koeficijente zaduženosti jer još nisu formirala značajniji portfelj, a samim tim i tehničke pričuve. Na razini svih društava za osiguranje ovaj koeficijent je u 2004. godini iznosio 0,85 i neznatno je veći od onoga u 2000. godini (0,83).

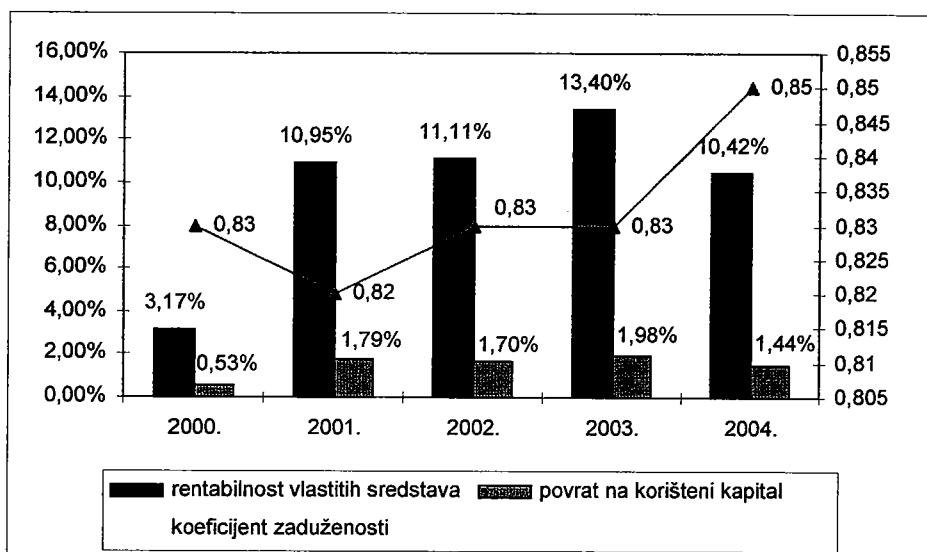
Pokazatelji profitabilnosti ukazuju na učinke upravljanja imovinom i dugom na poslovni rezultat osiguravatelja. Neki od pokazatelja profitabilnosti koji se koriste u praćenju djelatnosti osiguranja su povrat na korišteni kapital i rentabilnost vlastitih sredstava.

Povrat na korišteni kapital računa se kao odnos neto dobiti i ukupne aktive te pokazuje koliko 100 novčanih jedinica ukupnih sredstava (aktiva) donosi neto dobiti. Ovaj pokazatelj na razini svih društava za osiguranje iznosio je u 2004. godini 1,44% i povoljniji je u odnosu na 2000. godinu (0,53%).

Rentabilnost vlastitih sredstava je odnos između neto dobiti i vlastitih sredstava (upisani kapital, premija na emitirane dionice-kapitalni dobitak, revalorizacijska pričuva, pričuve i prenesena dobit ili gubitak) izražen u postotku, a pokazuje koliko neto dobiti donosi 100 kuna vlastitih sredstava. Ukupna rentabilnost vlastitih sredstava u 2004. godini iznosila je 10,42% i znatno je povoljnija u odnosu na 3,17% koliko je iznosila 2000. godine. Društva koja poslovnu godinu završe s gubitkom ostvaruju negativnu rentabilnost.

Niske vrijednosti pokazatelja u 2000. godini, kako kod povrata na korišteni kapital tako i kod rentabilnosti vlastitih sredstava, posljedica su niske ukupne dobiti ostvarene na razini svih društava za osiguranje, a kao rezultat gubitka u visini od 63,0 mil. kn ostvarenog kod društva Allianz zbog visokog izdvajanja u tehničke pričuve. U 2004. godini slična kretanja posljedica su smanjenje ukupne dobiti prije svega uslijed gubitka od 96 milijuna kuna ostvarenog kod društva Aurum.

Pokazatelji solventnosti i profitabilnosti u djelatnosti osiguranja od 2000. – 2004. godine

III. AKTIVNOSTI DIREKCIJE

Direkcija za nadzor društava za osiguranje u tijeku poslovne 2004. godine pratila je funkcioniranje ukupnog sustava osiguranja, odnosno stanje djelatnosti u cjelini koja ima, uz ostale subjekte financijskog tržišta poseban značaj za ukupni gospodarski razvoj zemlje. U odnosu na poslove i zadatke koji su Direkciji stavljeni u nadležnost, od propisanih odredbi Zakona o osiguranju, Zakona o posredovanju i zastupanju u osiguranju, drugih zakonskih propisa, podzakonskih akata do preuzetih obveza po usvojenom Programu rada Direkcije za 2004. godinu osnovni zadatak je obavljanje kako prethodnog (preventivnog) nadzora poslovanja društava, u smislu da li se poslovanje obavlja zakonito i na osigurateljno-tehničkim načelima tako i direktnog nadzora financijskog poslovanja svih subjekata prisutnih na tržištu osiguranja obavljenog na terenu od društava za osiguranje u smislu da li ista postupaju po ekonomskim načelima i pravilima struke osiguranja do obavljanja nadzora nad poslovanjem posrednika kao i onih društava koja obavljaju poslove zastupanja uključujući i Stanice za tehnički pregled vozila koje imaju ovlaštenje za zastupanje provođenja obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

3.1. Provođenje nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje i financijski položaj pojedinih društava za osiguranje

Direkcija obavlja nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje, polazeći od već naprijed spomenutih osnovnih zakonskih regulatornih okvira na način

- prethodnog nadzora i
 - direktnog (neposrednog) nadzora na terenu
-
- **Prethodni nadzor** se obavlja u prostorijama same Direkcije a koji uključuje aktivnosti od analize i obrade financijskih izvješća i drugih statističkih pokazatelja o poslovanju društava za osiguranje i reosiguranje za razdoblje siječanj – lipanj; siječanj – rujanj i siječanj – prosinac, datih Mišljenja na ispravnost godišnjih financijskih izvješća do analize podnesenih dokumenata prilikom podnošenja zahtjeva bilo da je riječ o osnivanju novih društava za osiguranje ili uvođenja novih oblika osiguranja kod već postojećih društava neovisno o tome da li se radi o provođenju životnih ili neživotnih osiguranja uključujući i

izdavanje odobrenja za rad trgovačkim društvima koja se osnivaju za obavljanje poslova posredovanja ili zastupanja u osiguranju u smislu da li su osnivači ispunili sve uvjete propisane Zakonom da bi se društva mogla baviti tim poslovima. U okviru obavljanja prethodnog nadzora kod izdavanja odobrenja za rad društvima za osiguranje, a polazeći od činjenice da su stvorene realne pretpostavke da društvo može izvršavati svoje buduće obveze te realnosti poslovnog plana društva koji mora obuhvatiti najmanje razdoblje od tri godine poslovanja, Direkcija posebno ocjenjuje usklađenost Statuta, uvjete osiguranja i tehničke osnove za izračun cjenika premija, visinu vlastitog samopridržaja u odnosu na pokriće nastalih šteta i dio rizika koji se prenosi u reosiguranje, druge akte poslovne politike od davanja suglasnosti za imenovanje članova Uprave društva do potrebnog broja stručnih kadrova da bi društvo moglo ostvariti rezultate poslovanja predviđene poslovnim planom do rješavanja zahtjeva za stjecanje većinskog paketa dionica s pravom glasa upravljanja u društvu za osiguranje.

- U odnosu na obavljanje prethodnog nadzora društava za osiguranje, u postupku provođenja *neposrednog nadzora* poslovanja društava direktno na terenu ocjenjuje se zakonitost i pravilnost poslovanja društava sagledavajući usklađenost temeljnog i jamstvenog kapitala s odredbama Zakona o osiguranju, primjenu Mjerila i kriterija za izračun tehničkih pričuva društva koja je donijela ova Direkcija u cilju realnog iskazivanja rezultata poslovanja odnosno da li su društva rezervirala dovoljni iznos sredstava za izvršenje preuzetih obveza prema osiguranicima, time da ispravnost obračuna tehničkih pričuva potvrđuje ovlašteni aktuar u svojem Mišljenju i Izvješću, daje određene naputke u svezi provođenja postupaka pokrića gubitaka u poslovanju, prati upravljanje svim rizicima imovine u cilju zaštite sredstava osiguranika kao i prati visinu jamstvenog kapitala društava za osiguranje, obzirom da se društva za osiguranje u pojedinim segmentima poslovanja pojavljuju kao financijske institucije, i po potrebi sva ostala pitanja bitna za pravilno funkcioniranje sustava, od primjene Računovodstvenog standarda društava za osiguranje koji je donijela Direkcija u dijelu pravilnog iskazivanja promjena na pojedinim pozicijama bilance i računa dobiti i gubitka do primjene specifičnih Pravila vrednovanja kao sastavnog dijela Računovodstvenog standarda (vrijednost ulaganja i ročnost strukture potraživanja obzirom na dospelost plaćanja).

3.1.1. Prethodni nadzor

U okviru obavljanja poslova prethodnog nadzora daju se nastavno glavne aktivnosti Direkcije u rješavanju slijedećih zahtjeva dostavljenih od strane društava i to:

- a) Analiza i ocjena akata poslovne politike pri rješavanju zahtjeva za osnivanje novih društava ili proširenja djelatnosti društvima kojima je već ranije izdano odobrenje za rad*

Tijekom 2004. godine za nastup na tržištu osiguranja a temeljem podnijetih zahtjeva društava za osiguranje:

- Croatia osiguranje d.d. kao osnivača društva za osiguranje Croatia zdravstveno osiguranje d.d. i
- Allianz Zagreb d.d. kao osnivača dioničkog društva ALLIANZ REOSIGURANJE d.d. za reosiguranje,

ova Direkcija je uz pribavljenu suglasnost Upravnog odbora a nakon provedenog postupka analize i ocjene akata poslovne politike i uvida u dostavljenu dokumentaciju uz zahtjev osnivača, društvu Croatia zdravstveno osiguranje d.d. dana 06. veljače 2004. godine izdala odobrenje za rad za obavljanje poslova zdravstvenog osiguranja d.d. i društvu Allianz reosiguranje d.d. dana 30. prosinca 2004. izdala odobrenje za obavljanje poslova reosiguranja.

Imajući u vidu, da su se društva osnivači (Croatia osiguranje koja je 100% vlasnik dionica s pravom glasa društva Croatia zdravstveno osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. koje je 100% vlasnik dionica društva Allianz reosiguranje d.d.) Statutom i Odlukom o osnivanju obvezali na pokriće gubitaka u prve tri godine rada, garantirana je u osnovi financijska stabilnost i sigurnost rada društava a time i dana garancija da jamstveni kapital niti u jednom momentu ne može biti manji ispod Zakonom propisanog minimuma temeljnog kapitala (6,0 mil. kuna Croatia zdravstveno osiguranje i 18,0 mil. kuna Allianz reosiguranje) radi očuvanja financijske stabilnosti društava.

U okviru provođenja preventivnog nadzora poslovanja a sukladno odredbama Zakona o osiguranju kojim je propisano da Direkcija u okviru prava i dužnosti utvrđenih Zakonom daje Mišljenje na uvjete osiguranja i tarife premija kod osiguranja života, te mišljenje na uvjete i tarife premija kod svih obveznih osiguranja i na uvjete osiguranja kod ostalih vrsta osiguranja osim transportnih i kreditnih osiguranja, ova Direkcija se o uvjetima i cjenicima dostavljenim na mišljenje očitovala u sedamdeset slučajeva odnosno dala mišljenja o općim i

posebnim uvjetima osiguranja, te cjenicima odnosno tarifama premija i to kako za životna tako i neživotna osiguranja a koja su prethodno potvrđena od strane ovlaštenog aktuara. Mišljenja su izdana na ukupno 104 uvjeta osiguranja i dvadeset i sedam cjenika. Ovdje treba napomenuti da su se davala mišljenja i na neke nove vrste osiguranja koje su se počele provoditi na domaćem tržištu osiguranja, kao što su osiguranje pravne zaštite (Triglav osiguranje, Grawe Hrvatska) kao i o sve većem prisutnom interesu društava za obavljanjem poslova životnih osiguranja kod kojih rizik ulaganja snose sami ugovaratelji osiguranja («unit link»), s obzirom da oni, na vlastiti rizik, određuju u koje fondove će se ulagati premija osiguranja, a visina osigurane svote izravno ovisi o uspješnosti takovih ulaganja (Zagreb osiguranje, Osiguranje Helios, Allianz Zagreb i Merkur osiguranje). Također je izdano i devet mišljenja o izmjenama i dopunama Statuta društava za osiguranje.

b) Rješavanje zahtjeva za stjecanje većinskog paketa dionica s pravom upravljanja u društvima za osiguranje

U sklopu provođenja preventivnog nadzora Direkcija razmatra i pitanja u slučajevima zahtjeva društava za stjecanje dionica s pravom glasa preko 15% od ukupnih dionica s pravom glasa u društvu, s obzirom da je Zakonom o osiguranju propisano da pojedinačni udio fizičkih i pravnih osoba može iznositi najviše 15% od ukupnih dionica s pravom glasa, tako da je za pojedinačne veće udjele potrebna suglasnost Direkcije. Zaključkom Upravnog odbora Direkcije zauzeto je stajalište da se u načelu suglasnost može izdati u slučajevima kada je stjecatelj dionica s pravom glasa preko 15% domaće ili strano društvo za osiguranje s time da se na temelju prezentirane dokumentacije utvrdi da bi takav postupak pridonio razvitku tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj ili kada se radi o značajnom kapitalnom jačanju društva ili stjecanjem većinskog vlasništva putem preuzimanja pojedinog društva koje djeluje na tržištu.

Od zaprimljena **četiri zahtjeva** za stjecanje većinskog paketa dionica s pravom upravljanja Direkcija je razmatrala i odobrila tri zahtjeva dok je jedan odbila i to u slučajevima kako slijedi:

- Upravni odbor Direkcije na sjednici održanoj krajem 2004. godine temeljem odredbi Zakona o osiguranju, a nakon što je raspravio zahtjev tvrtke Wiener Städtische iz Beča za odobrenjem stjecanja 94,08% dionica s pravom glasa u tvrtki AURUM Osiguravajućem društvu, d.d. Zagreb donio je odluku kojom se spomenutoj tvrtki odobrava stjecanje 94,08% dionica u navedenom društvu imajući pritom u vidu da je

stjecatelj dionica ugledni inozemni osiguratelj koji će davati potporu u razvoju tehničkih osnova pojedinih vrsta osiguranja, unapređenju organizacije i tehnologije rada, edukaciji kadrova i razvoju programa osiguranja prilagođenih hrvatskom tržištu osiguranja.

- Upravni odbor Direkcije na sjednici održanoj u rujnu 2004. godine a nakon što je raspravio zahtjev društva Allianz AG iz Münchena za odobrenjem dodatnog stjecanja dionica koje predstavljaju 28,05% dionica s pravom glasa društva Allianz Zagreb d.d. na koji način je tvrtka Allianz AG postala vlasnik ukupno 80,1% dionica s pravom glasa društva Allianz Zagreb iz Zagreba, donijeta je odluka za predmetno stjecanje dionica očekujući da će se društvo značajnije angažirati u odnosu na dosadašnje unapređenje poslovanja društva Allianz Zagreb d.d. iz Zagreba u smislu kako organizacije i tehnologije rada tako i razvoja programa osiguranja prilagođenih hrvatskom tržištu osiguranja.
- Upravni odbor Direkcije na sjednici održanoj u mjesecu rujnu 2004. godine donio je odluku da se društvu Pozavarovalnica Sava d.d. iz Ljubljane izda suglasnost za stjecanje vlasničkih udjela odnosno dionica s pravom glasa do 34,69% od ukupnog iznosa dionica društva Osiguranje Helios d.d. iz Zagreba.

U odnosu na naprijed donijete odluke odnosno dato odobrenje za stjecanje dionica u navedenim društvima ova Direkcija je u slučaju razmatranog zahtjeva društva Addenda ulaganja d.o.o. za stjecanje pojedinačnog udjela preko 15% od ukupnih dionica s pravom glasa u društvu Addenda osiguranje d.d. odbila navedeni zahtjev iz razloga što se sukladno odluci Upravnog odbora može odobriti takvo stjecanje dionica samo društvima za osiguranje i reosiguranje te financijskim institucijama ukoliko takva ulaganja doprinose tržištu osiguranja (društvo Addenda ulaganja d.o.o. registrirano za istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja, savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem i za upravljačke djelatnosti holding-društava).

c) Ocjena dokumentacije kod davanja suglasnosti na imenovanje članova Uprave društava za osiguranje

U okviru razmatranja akata poslovne politike društava rješavani su tijekom 2004. godine i zahtjevi u smislu davanja suglasnosti na imenovanje članova Uprave društava za osiguranje u

odnosu na odredbe Izmjene i dopune Zakona o osiguranju (zadnje izmjene «Narodne novine» broj 11/2002) kojima su posebno pojačane obveze članova Uprave društva kao i ispunjavanje uvjeta koje moraju zadovoljiti predloženi kandidati.

Kako je ovoj Direkciji dano ovlaštenje za provedbu postupka i izdavanje prethodne suglasnosti za imenovanje članova Uprave društva, Direkcija je po ispunjenju uvjeta koji su utvrđeni Zakonom i ocjene programa poslovanja društava kojeg su bili dužni dostaviti predloženi kandidati za članove Uprave društava a nakon ocjene Upravnog odbora ukupno izdala 16 suglasnosti za imenovanje članova Uprave kod deset (10) društava za osiguranje, i to

- šest suglasnosti za jednog člana Uprave u društvima za osiguranje
(Addenda, Aurum, Grawe Hrvatska, Osiguranje Helios, Generali osiguranje i društvu Zagreb osiguranje)
- tri suglasnosti za dva člana Uprave društvima
(Libertas osiguranje, Triglav osiguranje i Uniqa osiguranje) te
- četiri suglasnosti društvu Croatia osiguranje d.d. suglasnost za imenovanje tri člana Uprave i suglasnost za predsjednika Uprave

d) Analiza financijskih izvješća o poslovanju društava i davanje Mišljenja na ispravnost financijskih izvješća

Direkcija u okviru prava i dužnosti utvrđenih Zakonom o osiguranju, podzakonskim aktima koje je sama donijela i drugim zakonskim propisima, pored toga što analizira dostavljena financijska izvješća tijekom financijske godine, obradila je temeljem dokumentacije koju društva dostavljaju Direkciji u zakonom propisanim rokovima i druge statističke pokazatelje o poslovanju društava za osiguranje i reosiguranje ocjenjujući na taj način zakonitost poslovanja društava. Tijekom 2004. godine Direkcija je svim društvima za osiguranje koja su djelovala na tržištu osiguranja i društvu za reosiguranje, a sukladno zakonskim odredbama, dala Mišljenja na ispravnost financijskih godišnjih izvješća od zadanih naloga koja se razlikuju od društva do društva ovisno o specifičnosti prisutnih problema u poslovanju, a odnose se na usklađenost ulaganja slobodnih sredstava u odnosu na visinu i namjenu nadopune sredstava matematičke pričuve u smislu ulaganja u vrijednosne papire, vrijednosnog usklađenja svih oblika potraživanja, ustroja premijskog knjigovodstva, nadopune temeljnog kapitala, zaduživanja društva te načina sanacije gubitaka nastalih iz poslovanja društva do zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i zadanih mjera za

otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i zakonitosti u poslovanju društava uz date prijedloge za poboljšanjem stanja u pojedinim društvima. Izvršavanje zadanih naloga putem danih Mišljenja te utvrđenog činjeničnog stanja u pojedinim društvima u kojima je obavljen neposredni nadzor poslovanja daje se nastavno po društvima u odnosu na još uvijek otvorena pitanja prisutna u poslovanju društava tijekom 2004. godine.

3.1.2. Neposredni nadzor nad dijelom poslovanja društava

U postupku provođenja neposrednog nadzora poslovanja obavljenog tijekom 2004. godine kod društava za osiguranje: Croatia osiguranje, Osiguranje Zagreb, Kvarner Wiener Städtische, Allianz Zagreb, Triglav, Osiguranje Helios, Libertas, Aurum, Uniqa, Addenda, Basler i Basler životno osiguranje, a uz sve naprijed poduzete aktivnosti od strane ove Direkcije od datih naloga, prijedloga, sazivanja Uprave i Nadzornog odbora društava do upoznavanja Upravnog odbora Direkcije u pogledu saniranja manje ili više ozbiljnih poremećaja u poslovanju društava nastavno se daje osnovno sagledavanje ukupnog stanja djelatnosti kako s aspekta osnovne djelatnosti tako i u pogledu osnovnih parametara koji određuju financijsku stabilnost društava kroz

- pridržavanje odredbi Računovodstvenog standarda društava za osiguranje kako u dijelu vrednovanja ulaganja tako i u dijelu dospelosti za sve iznose ulaganja i potraživanja koja su dospjela a nisu naplaćena a za koje je društvo dužno teretiti račun dobiti i gubitka.
- angažiranje slobodnih sredstava društava (vlastiti kapital i tehničke pričuve bez matematičke pričuve) uz praćenje tzv. kreditnog rizika uslijed neispunjavanja dužnikovih obveza prema društvu za osiguranje, rizika likvidnosti kada društvo ne može izvršavati svoje obveze o dospijeću, odnosno angažiranje slobodnih sredstava i sredstava matematičke pričuve u namjene i proporcije utvrđene zakonskim odredbama u odnosu na rizik izloženosti,
- formiranje tehničkih pričuva izdvajanjem sredstava iz prikupljenih premija osiguranika sukladno Mjerilima i kriterijima za izračun tehničkih pričuva uz uvjet da je pravilnost obračuna izdvojenih sredstava u pričuve društva potvrđena od strane ovlaštenog aktuara i
- održavanje granice solventnosti odnosno raspolaganje minimalnim iznosom jamstvenog kapitala koji izražava sposobnost društava da podnese rizike koji

proizlaze iz njihovog poslovanja, a čija visina ne može niti u jednom momentu biti manja od uplaćenog minimalnog iznosa temeljnog kapitala, ovisno da li društvo obavlja isključivo poslove životnog osiguranja (15,0 mil. kuna), neživotnog osiguranja (18,0 mil. kuna) ili se radi o kombiniranom društvu (33,0 mil. kuna), društvu za reosiguranje (18,0 mil. kuna) ili društvu koje obavlja jednu od skupina neživotnog osiguranja (6,0 mil. kuna),

U odnosu na dana Mišljenja na ispravnost financijskih izvješća za prethodnu godinu, praćenje poslovanja društava putem dostavljenih kvartalnih izvješća za poslovnu 2004. godinu i provedeni neposredni nadzor nad dijelom poslovanja društava tijekom 2004. godine i nadalje su kod određenog broja društava ostala djelomično otvorena pitanja u segmentima poslovanja kako slijedi:

- u dijelu vrednovanja ulaganja kao i za sve iznose ulaganja i sva dospjela a nenaplaćena potraživanja društva su se bila dužna pridržavati još uvijek važećeg Računovodstvenog standarda kojeg je donijela ova Direkcija, posebno u dijelu Pravila vrednovanja po kojima se ulaganja iskazuju po nižem trošku ulaganja ili tržišnoj vrijednosti, ovisno što je niže, odnosno društva su dužna za sve iznose ulaganja i za sva dospjela a nenaplaćena potraživanja koja nisu naplaćena u roku najkasnije 180 dana teretiti račun dobiti i gubitka a što direktno povećava rashode a time utječe i na konačni financijski rezultat društva, odnosno izračun visine jamstvenog kapitala propisanog za obavljanje djelatnosti za koje je društvo dobilo odobrenje za rad od strane Direkcije, a s kojim se jamči ispunjenje obveza prema osiguranicima sukladno zaključenim ugovorima o osiguranju. Navedena problematika je posebno bila prisutna u poslovanju društava Aurum osiguranje, Sunce osiguranje, Osiguranje Zagreb, Addenda osiguranje, Triglav osiguranje i u društvu Allianz Zagreb bilo da se radilo o svim oblicima navedenih po javnosti ili jednoj od njih.

U odnosu na poduzete mjere od strane Direkcije nastavno se daju aktivnosti društava u odnosu na naprijed navedenu prisutnu problematiku u svezi otklanjanja ili neotklanjanja utvrđenih nepravilnosti prisutnih u poslovanju kod slijedećih društava:

Addenda osiguranje d.d.

U odnosu na dostavljena Mišljenja društvu na ispravnost financijskih izvješća za poslovnu 2003. godinu i obavljeni nadzor nad poslovanjem društva u 2003. godini, po kojem su zadani nalozi za što hitnije poduzimanje aktivnosti u smislu da se cjelokupno poslovanje uskladi s važećim Zakonskim propisima najkasnije do 30. rujna 2004. godine i nadalje su prilikom analize financijskih izvješća za razdoblje siječanj-rujan ostala prisutna otvorena pitanja, bilo da se radilo o potraživanjima od osiguranika za koje društvo ne raspolaže ustrojenom analitičkom evidencijom premijskog knjigovodstva ili ostalim potraživanjima za koje ne raspolaže dostatnom dokumentacijom čime je ukazano društvu na netočno prikazivanje stanja pojedinih pozicija u financijskim izvješćima za 2003. godinu i za razdoblje siječanj-rujan 2004. godine, a što bi imalo za posljedicu značajni negativni rezultat društva, čime se dovodi u pitanje i iznos jamstvenog kapitala kojim društvo jamči ispunjenje obveza iz ugovora o osiguranju. Iz toga razloga naloženo je društvu poduzimanje aktivnosti i donošenje prijedloga mjera za otklanjanje istih kako ne bi došlo u pitanje obavljanje skupina osiguranja za koje je društvo dobilo odobrenje za rad od strane ove Direkcije. Početkom mjeseca prosinca 2004. godine u ponovnom postupku od strane ove Direkcije, obzirom na neizmijenjeno stanje prisutnih dubioza u odnosu na kraj 2003. godine i razdoblje siječanj-rujan 2004. godine, društvo je upozoreno da ukoliko ne poduzme mjere i uspostavi stabilno poslovanje kao i usklađenost poslovanja društva s Zakonom najkasnije do predaje financijskih izvješća o poslovanju za 2004. godinu ova Direkcija će opozvati dano odobrenje za rad društvu. Međutim, kako se niti po dostavljenom godišnjem izvješću za 2004. godinu nije bitno promijenila situacija u poslovanju društva u odnosu na već naprijed narečena odstupanja, a uzimajući u obzir i Mišljenje neovisnog revizora koje upućuje društvo na analizu naplativosti i iskazivanje rashoda od vrijednosnog usklađenja potraživanja u iznosu od cca. 5,0 mil. kuna odnosno na činjenicu da društvo nema programsku podršku koja omogućava sustavnu analizu ročne strukture potraživanja starijih od devedeset dana, ova Direkcija će obnoviti nadzor nad poslovanjem društva u mjesecu lipnju ove godine kako bi se moglo provjeriti sadašnje stanje, koje je prema usmenom obrazloženju predsjednika Uprave društva znatno poboljšano. U slučaju da se utvrdi u nadzoru da društvo i nadalje neće moći izvršavati svoje obveze o dospijeću s obzirom na lošu procjenu rizika kod ulaganja sredstava a koja rezultira kreiranjem loše ili nenaplative imovine društva ova Direkcija će poduzeti mjere sukladno svojim zakonskim ovlaštenjima.

Aurum osiguranje d.d.

Temeljem dostavljenih financijskih izvješća i drugih pokazatelja, utvrđenog stanja neposrednim nadzorom u poslovanju društva u dva navrata te kontinuiranog praćenja izvršavanja danih naloga kako u Zapisnicima tako i po Mišljenjima o ispravnosti godišnjih financijskih izvješća prethodnih godina ukazano je društvu na prisutne probleme u poslovanju, od nedostajućih sredstava matematičke pričuve za ulaganjem do odstupanja u svezi primjene Pravila vrednovanja u pogledu dospjelih a nenaplaćenih potraživanja. Pored djelomično poduzetih mjera glede izvršenja zadanih naloga (terećenje računa dobiti i gubitka u dijelu dospjelih a nenaplaćenih potraživanja), tijekom 2004. godine još su uvijek ostali prisutni ozbiljni poremećaji u poslovanju društva s obzirom na ugroženu visinu jamstvenog kapitala tako da je Direkcija krajem rujna 2004. godine izvijestila Upravni odbor o stanju u društvu i predložila oduzimanje licence društvu za obavljanje poslova životnih osiguranja. Međutim, dana 14. listopada 2004. godine društvo je izvijestilo ovu Direkciju o prodaji Aurum osiguranja d.d. društvu Wiener Städtische iz Beča a koju je obavijest o namjeri preuzimanja dostavilo i Ino društvo. Ova Direkcija je podržala integracijske procese uz uvjet da se osim nalaza Direkcije obave i vlastite analize poslovanja društva. Dana 06.12.2004.godine dostavljen je i Zahtjev za izdavanjem suglasnosti za stjecanje udjela većeg od 15% od ukupnih dionica u društvu prema kojemu predlagatelj (ino društvo) kupuje ukupno 94,0828% što iznosi 31,0 mil. kn od ukupno 33,0 mil. kn temeljnog kapitala društva. Na predmetni zahtjev ova Direkcija je dala suglasnost dana 14.12.2004.godine da bi društvo Kvarner Wiener Städtische d.d. Zagreb dopisom od dana 08.02.2005.godine upoznalo ovu Direkciju o uplati sredstava na poseban račun sredstva u iznosu od 7,0 mil. EUR-a (protuvrijednost 52.095.000,00 kn) isključivo namijenjenog za povećanje kapitala društva Aurum osiguranje d.d., te je iz tih razloga ova Direkcija osim već dane suglasnosti, dana 31.03.2005.godine odobrila daljnje povećanje udjela sa 94,0828% na 97,6747% dionica s pravom glasa.

Kako je navedena uplata sredstava izvršena u poslovnoj 2005.godini ista nije utjecala na stanje bilančnih pozicija financijskog izvješća pri izradi godišnjeg obračuna poslovne 2004. godine, po kojemu je društvo iskazalo ukupni gubitak u iznosu od 100,5mil.kn a koji dijelom u visini od 96,6 mil. kn čini gubitak poslovne 2004.godine dok preostali dio gubitka od 3,9 mil. kn se odnosi na prenesi gubitak prethodnog obračunskog razdoblja a što je imalo za posljedicu gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 67,3 mil. kn. te nedostajuća sredstva jamstvenog kapitala od 68,2 mil. kn.

Poradi zajedničkog sagledavanja problema u poslovanju društva Aurum osiguranje d.d. Zagreb, prvenstveno u dijelu saniranja gubitaka održan je sastanak dana 15.04.2005.godine kojom su prilikom predstavnici društva upoznati s rokom i mogućnostima namirenja gubitka a time i nadopunom nedostajućih sredstava matematičke pričuve i potrebne visine jamstvenog kapitala. Uzimajući u obzir da su sredstva uplaćena dana 17. 03. 2005. godine u iznosu od 52,0 mil. kn na ime povećanja temeljnog kapitala društva sa 33,0 mil. kn na 85,0 mil. kn dat je alternativni nalog društvu glede poduzimanja mogućih mjera:

1. u slučaju da većinski dioničar društva Aurum osiguranje d.d. namjerava zadržati temeljni kapital u iznosu od 85,0 mil. kn isti je dužan izvršiti uplatu daljnjih sredstava u iznosu od 100,5 mil. kn. kako bi u poslovnoj 2005.godini bili namireni gubitci nastali u poslovnoj 2003. i 2004.godini ili
2. u slučaju da se gubitak u iznosu od 100,5 mil. kn pokriva na teret temeljnog kapitala uključujući i izvršenu uplatu (52,0 mil. kn) dioničar društva je dužan uplatiti daljnjih cca 50,0 mil. kn kako bi se namirio preostali dio nepokrivenog gubitka uz istovremeno smanjenje temeljnog kapitala po osnovi istog a koje je smanjenje društvo dužno provesti u sudskom registru kod nadležnog suda.

Neovisno o odabiru načina pokrića gubitka, sredstvima doznačenim na žiro račun društvo je u obvezi nadopuniti nedostajuća sredstva matematičke pričuve najmanje u iznosu od 25,0 mil. kn (sa stanjem na dan 31.12.2005.god.) te ih uložiti u namjene propisane Zakonom. Potrebno je napomenuti da je društvo dana 18.04.2005.godine dostavilo presliku dokumentacije prema kojoj je iz sredstava (52,1 mil. kn) doznačenih na žiro račun dio u visini od 12,7 mil. kn angažiralo za kupnju obveznica kojih je izdavatelj RH, a preostali dio uplaćenih sredstava na ime dokapitalizacije (cca 39,4 mil. kn) društvo je dijelom u iznosu od 8,0 mil. kn iz sredstava matematičke pričuve uložilo na ime depozita kod banaka, dok je s preostalim sredstvima (31,4 mil. kn) namirilo obvezu iz tekućeg poslovanja (10,0 mil. kn) kao i obvezu u iznosu od 10,0 mil. kn po primljenom kratkoročnom kreditu od društva Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d. dok je iznos od 12,0 mil. kuna angažiralo na ime kupnje udjela kod fonda Erste MANEY. Po obavljenim poslovnim događajima a uzimajući u obzir vrijednost ukupno kupljenih obveznica tijekom poslovne 2005. godine uključujući i obveznice kupljene iz tekućeg priliva (3,5 mil. kuna) kao i visinu deponiranih sredstava društvo je u najvećem dijelu nadopunilo sredstva matematičke pričuve (cca. 24,0 mil. kuna) i uložilo sukladno namjenama propisanim Zakonom. Međutim kako je značajnim dijelom sredstava (20,0 mil. kn) uplaćenih na ime dokapitalizacije društvo poravnalo već nastale obveze iz tih će razloga u budućem razdoblju nastati disproporcija između stanja raspoloživih

sredstava za ulaganje i visine stvarno uložених raspoloživih sredstava što i nadalje ukazuje na nedostatak slobodnih sredstava koje bi društvo angažiralo u namjene sukladno odredbama članka 55. Zakona o osiguranju. Dakle, i nadalje ostaje upitna nadopuna preostalog dijela nedostajućih sredstava matematičke pričuve u visini od cca. 1,0 mil. kn, kao i visina jamstvenog kapitala koja ne može u tijeku poslovanja biti manja od iznosa predviđenog u članku 12. Zakona o osiguranju što u konkretnom slučaju iznosi 33,0 mil. kn za društva koja provode poslove životnog i neživotnog osiguranja.

Poradi što hitnijeg otklanjanja izuzetno ozbiljnih poremećaja dat je nalog većinskom dioničaru društva Aurum Wiener Städtische osiguranju d.d. da izvrši nadopunu nedostajućih sredstava te na taj način uskladi poslovanje s zakonom čime bi se društvu omogućilo daljnje provođenje poslova kako životnih tako i neživotnih osiguranja. U svezi danih naloga većinski dioničar dopisom od 14. lipnja 2005. godine izvijestio je ovu Direkciju o odluci Uprave grupe Wiener Städtische prema kojoj će poradi rješavanja problema u poslovanju društva za 2004. godinu izvršiti nadopunu nedostajućih sredstava te time namiriti nastale gubitke iz prethodnih razdoblja. Ova Direkcija se je očitovala na predmetni dopis većinskog dioničara te zadala rok od 30 dana u kojem se obvezuje većinski dioničar na poduzimanje mjera u smislu usklađenja poslovanja sa zakonom, u protivnom ova Direkcija će poduzeti mjere sukladno svojim ovlastima.

Sunce osiguranje d.d.

U odnosu na obavljeni nadzor poslovanja u 2003. godini kojom prilikom je utvrđeno da društvo nije izvršilo usklađenja potraživanja po osnovi dospjele a nenaplaćene premije neživotnih osiguranja u iznosu od cca. 21,0 mil. kuna i nadalje su u 2004. godini u tom dijelu ostala otvorena pitanja a što bi, da je društvo postupilo sukladno odredbama Računovodstvenog standarda u dijelu Pravila vrednovanja te u spomenutom iznosu teretilo Račun dobiti i gubitka imalo značajni utjecaj na konačni financijski rezultat društva u 2004. godini a time i na visinu jamstvenog kapitala propisanu za obavljanje djelatnosti. Međutim, obzirom da se u društvu tijekom 2004. godine bitno promijenila struktura vlasništva tako da gotovo 90% dioničkog kapitala drži šest pravnih osoba iz koncerna Agram pojavila se i potreba za organizacijskim promjenama i usklađenjem svih poslovnih procesa unutar društva s poslovnim procesima u osiguravajućim društvima u sklopu koncerna novoga vlasnika tako da društvo Sunce osiguranje između ostalih prilagodbi je dužno do kraja lipnja 2005. godine izvršiti prilagodbu načina evidentiranja u premijskom knjigovodstvu na način da se izvrši

temeljita procjena svih premijskih potraživanja te odvoje potraživanja za koja se procjenjuje da je naplata moguća, dok za potraživanja kod kojih je naplata neizvjesna izvrši otpis potraživanja na teret rashoda poslovanja. Budući da je u tijeku nadzor nad poslovanjem društva Sunce osiguranje ova Direkcija će u datom Zapisniku dati nalog i rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u društvu te naložiti poduzimanje određenih financijskih mjera radi konsolidacije društva.

Osiguranje Zagreb d.d.

U odnosu na data Mišljenja na ispravnost financijskog izvješća i obavljeni nadzor u dijelu poslovanja u društvu tijekom 2004. godine, te utvrđeno činjenično stanje u pogledu neusklađenosti s odredbama Računovodstvenog standarda društava za osiguranje te zadanim rokovima usklađenja do predaje financijskih izvješća za poslovnu 2004. godinu, može se konstatirati da se je društvo dijelom uskladilo sa zadanim nalogima posebno u dijelu terećenja troškova u računu dobiti i gubitka za iznos dospjelih a nenaplaćenih potraživanja, dok su još uvijek ostala otvorena pitanja u dijelu neusklađenosti Računovodstvene politike društva u odnosu na Računovodstveni standard u dijelu Pravila vrednovanja ulaganja slobodnih sredstava društva u vrijednosne papire. Naime, društvo je financijske instrumente iskazalo po fer vrijednosti te promjene priznalo u korist računa dobiti i gubitka. Kako je u poglavlju Pravila vrednovanja kao sastavnog dijela Računovodstvenog standarda društava za osiguranje propisano da se “ulaganja iskazuju po nižem ili trošku (nabave) ulaganja ili tržišnoj vrijednosti ovisno što je niže” društvo se nije pridržavalo načina vrednovanja što je imalo za posljedicu ne samo iskazivanje financijskih instrumenata po većoj vrijednosti, već je utjecalo i na visinu iskazanoga ukupnoga prihoda a time i na iskazivanje konačnog rezultata poslovanja (pozitivni efekat navedenog iskazivanja iznosio je cca. 16,0 mil. kuna). Međutim, kako u važećim podzakonskim aktima nema uporišta na vrednovanje financijskih instrumenata na opisani način, društvo je bilo dužno, kao i sva ostala društva koja se nisu pridržavala navedenog standarda (Zagreb, Triglav, Sunce, Aurum i Allianz Zagreb) i nadalje primjenjivati odredbe važećeg Računovodstvenog standarda društava za osiguranje sve do dana donošenja odnosno primjene novih podzakonskih i zakonskih propisa koji uređuju djelatnost osiguranja.

- Izuzetno važno mjesto u poslovanju društava za osiguranje promatrano u cjelini, pripada poslovima upravljanja imovinom a posebno kada se radi o ulaganjima sredstava po osnovi

kojih društva ostvaruju određene prihode od ulaganja a čiji efekti u konačnici sve više određuju pozitivni rezultat poslovanja društva u cjelini. Budući da su sredstva osiguravatelja za ulaganje kapital, pričuve i zadržana dobit, ovisno o kojoj se vrsti osiguranja radi, odnosno da li društva obavljaju poslove životnih ili neživotnih osiguranja, osiguravatelji slobodna sredstva ulažu u određenu vrstu imovine, pri čemu su obvezni rukovoditi se osnovnim načelima kao što su: raznolikost ulaganja, sigurnost, isplativost i održavanje odgovarajuće likvidnosti kako ne bi bili izloženi u provođenju politike ulaganja novčanih sredstava prikupljenih uplatama premije raznim oblicima rizika a što bi imalo određene refleksije na ukupno poslovanje društava a time i položaj djelatnosti u cjelini.

Kako su društva za osiguranje tijekom 2004. godine, s obzirom na izvore sredstava (matematička pričuva i ostale pričuve) upravljala svojom imovinom, odnosno da li su društva i u kojoj mjeri angažirala slobodna sredstva radi disperzije rizika u proporcijama i u namjene koje su propisane Zakonom o osiguranju, odnosno koliki je rizik izloženosti bio prisutan prilikom ulaganja na razini ovisno o provedenu osigurateljne djelatnosti (život ili neživot) i kolika su odstupanja i gdje po pojedinim društvima, utvrđeno je nadzorom kako slijedi:

U odnosu na angažiranje sredstava matematičke pričuve, a obzirom na zakonsku regulativu kojom je propisano da su društva koja obavljaju poslove životnih osiguranja obvezna minimalno 50% stanja matematičke pričuve uložiti u vrijednosne papire kojih je izdavatelj Republika Hrvatska, Hrvatska narodna banka ili Hrvatska banka za obnovu i razvoj i za čiju se isplatu jamči, može se konstatirati da su društva udovoljila zakonskim obvezama na način da su uložila u navedene namjene u 2004. godini preko 73% u odnosu na 2003. godinu u kojoj je uloženo 65% ukupnog stanja matematičke pričuve iz čega proizlazi relativno siguran povrat sredstava osiguranicima, dok s druge strane država dolazi do sredstava za financiranje kapitalnih ulaganja od općeg interesa a koja se financiraju iz državnog proračuna.

Međutim kada se radi o angažiranju sredstava matematičke pričuve pojedinačno po društvima koja provode poslove životnih osiguranja, i nadalje su ostala prisutna određena odstupanja što se tiče namjena i proporcija kod društava Euroherc životno osiguranje i Sunce osiguranje, neovisno o poduzetim mjerama ove Direkcije i to od zadanih naloga u Mišljenjima na ispravnost godišnjih izvješća, u Zapisnicima po obavljenom nadzoru poslovanja, podnijetih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka do obavljenih razgovora s članovima Uprave i Nadzornog odbora i njihovog očitovanja glede usklađenja ulaganja s zakonom propisanim kriterijima.

- ***društvo Euroherc životno osiguranje*** je od ukupnog stanja matematičke pričuve (135,5 mil. kuna) uložilo u vrijednosne papire 27,0% ili 36,6 mil. kuna umjesto minimalno 50% ili cca 68,0 mil. kuna da bi istovremeno cca. 30,0 mil. kuna sredstava matematičke pričuve angažirala u povezana poduzeća (dati krediti društvu Euroherc i Euroleasing) mimo zakonom mogućih ulaganja. Kako plasirana sredstva matematičke pričuve po datim kreditima i dospijevaju u mjesecu lipnju 2005. godine ova Direkcija je naložila društvu hitno poduzimanje aktivnosti do kraja lipnja 2005. godine u smislu zatvaranja potraživanja po ugovorima o kreditu i kupnje vrijednosnih papira do zakonom propisane visine kako bi se ulaganje uskladilo s Zakonom propisanim kriterijima.
- ***u društvu Sunce osiguranje d.d.***, što se tiče angažiranja sredstava matematičke pričuve je gotovo identičan slučaj kao kod naprijed opisanog društva. Naime, društvo je od najmanje mogućih sredstava, cca 97,0 mil. kuna što iznosi minimalno 50% stanja matematičke pričuve angažiralo 70,0 mil. kuna ili 36,9% u vrijednosne papire da bi cca 29,0 mil. kuna angažiralo mimo Zakona i to dio sredstava u povezana poduzeća (38%) a ostatak u dionice s promjenljivim prihodom i kredite dane fizičkim i pravnim osobama bez odgovarajućih instrumenata osiguranja povrata sredstava. Kako je u tijeku provođenje neposrednog nadzora nad poslovanjem društva a s obzirom i na promijenjenu strukturu vlasništva društva a time i promjene u smislu usklađenja svih poslovnih procesa unutar društva u odnosu na nove vlasnike u sklopu koncerna te temeljite procjene svih bilančnih i ostalih pozicija financijskih izvješća ova Direkcija je dala Mišljenje na ispravnost godišnjeg financijskog izvješća za 2004. godinu u smislu zadanih naloga od kupnje vrijednosnih papira do minimalno propisanih 50% stanja matematičke pričuve, plana usklađenja svih oblika ulaganja sa Zakonom u odnosu na rokove povrata prema zaključenim ugovorima, poduzimanje mjera za ulaganje u dionice i udjele a njihovo usklađenje u pogledu visine i namjene utvrđene Zakonom do u konačnici obveznog redovitog izvješćivanja o povratu uložених sredstava sukladno preuzetim rokovima.

Na kraju se može konstatirati da je ulaganje sredstava životnih osiguranja sigurno u odnosu na rizik izloženosti budući da odstupanje od zakonom propisanih namjena čine svega 1,8% od ukupnog stanja matematičke pričuve što zasigurno ne može ugroziti sredstva osiguranika odnosno osiguravatelji mogu osiguranu svotu (isplatu) pokriti ulaganjima na odgovarajući rok dospjeća obveze, a i prije ako se dogodi osigurani slučaj.

Što se tiče ostalih angažiranih sredstava (jamstveni kapital i ostale pričuve) obzirom na zakonsku regulativu kojom je propisano ulaganje sredstava neživotnih osiguranja u pogledu namjene, visine i ograničenja visine ulaganja sredstava u pojedine namjene s daleko širim prostorom disperzije u odnosu na ulaganje matematičke pričuve, može se zaključiti da je kod jednog dijela društava i nadalje prisutna neusklađenost ulaganja mimo zakonom propisanih namjena, a što čini svega cca. 5,0% ukupno raspoloživih sredstava za ulaganje (na društva Jadransko, Croatia, Euroherc i Euroherc životno osiguranje otpada cca 80% navedenih ulaganja time da su sredstva većim dijelom angažirana u zajmove bez zakonom propisanih instrumenata i u udjele i dionice izvan Republike Hrvatske.

Međutim, iako su u velikoj mjeri društva uskladila ulaganja sukladno članku 55. Zakona o osiguranju (od 2000. - 2004. godine) još su uvijek kod pojedinih društava prisutna određena odstupanja posebno kada se radi o dozvoljenoj visini ulaganja u pojedine namjene i to kako slijedi:

- *društvo Euroherc osiguranje d.d.* je znatno premašio visinu ulaganja u slijedećim slučajevima: datim zajmovima osiguranim založnim pravom ili prijenosom vlasništva na nekretnine i zajmovima osiguranim garancijom banaka te ulaganjima u građevinske objekte,
- *društvo Euroherc životno osiguranje* u udjele i vrijednosne papire kojima se ne trguje na organiziranom tržištu,
- *društvo Sunce osiguranje* u dionice i druge vrijednosne papire s promjenjivim prihodom kojima se trguje na organiziranom tržištu,
- *Helios osiguranje* u date zajmove i udjele dok odstupanja kod ostala četiri društva (*Jadransko, Cosmopolitan Life, Zagreb i Triglav*) ne prelaze 5% stanja ukupno raspoloživih sredstava.

U odnosu na dato sagledavanje angažiranja raspoloživih sredstava te prisutna odstupanja u navedenim slučajevima Direkcija je dala Mišljenje svim društvima koja su odstupila od odredbi Zakona, posebno kada se radi o članicama koncerna Agram, u ovom slučaju društvima Euroherc, Euroherc životno, Sunce osiguranje i Jadransko osiguranje u kojem su zadani nalozi po kojima su društva dužna poduzeti mjere u smislu obustave daljnjih ulaganja raspoloživih sredstava u namjene koje ne ispunjavaju propisane uvjete te izvršiti disperziju ulaganja slobodnih sredstava sukladno Zakonom propisanim kriterijima sa detaljnim planom usklađenosti ulaganja do 30. lipnja 2005. godine.

Do dana pisanja ovog Izvješća, društva u sastavu koncerna Agram (Euroherc, Euroherc životno i Jadransko osiguranje) dostavila su ovoj Direkciji nakon cjelovite analize i sagledavanja stanja ulaganja plan aktivnosti u svezi usklađenja ulaganja prema kojemu bi se navedena društva uskladila približno (cca 95%) zakonskim odredbama glede namjena i visine ulaganja raspoloživih sredstava i sredstava matematičke pričuve i to već za razdoblje siječanj-lipanj 2005. godine.

3.1.3. Provođenje nadzora nad posrednicima i zastupnicima u osiguranju

Na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj pored 24 društava za osiguranje i 2 društva za reosiguranje sukladno *Zakonu o posredovanju i zastupanju u osiguranju* djeluje 12 društava za posredovanje u osiguranju, 172 društva za zastupanje u osiguranju kojima je Direkcija za nadzor društava za osiguranje izdala odobrenje za rad, te 163 fizičke osobe koje u svojstvu obrta obavljaju poslove zastupanja u osiguranju a kojima je odobrenje za rad izdalo Ministarstvo gospodarstva, i 82 stanice za tehnički pregled motornih vozila kojima je u skladu s člankom 27 i 28. Zakona, Direkcija odobrila obavljanje poslova zastupanja u provođenju osiguranja od automobilske odgovornosti.

Tijekom 2004. godine Direkcija je izdala društvu PATRONUS d.o.o. Samobor, odobrenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, dok je za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju izdala 14 odobrenja za rad sljedećim društvima:

- *Liska d.o.o. Sesvete,*
- *Z plus za zastupanje u osiguranju d.o.o. Sesvete,*
- *Sidro d.o.o. Zadar,*
- *Bonus plus d.o.o. Vrbovec,*
- *AEA d.o.o. Čakovec,*
- *Keep Trade d.o.o. Rijeka,*
- *Uslužni centar osiguranja d.o.o. Rijeka,*
- *Tripus d.o.o. Zagreb,*
- *Premija plus d.o.o. Slavonski Brod,*
- *Osiguravateljne usluge d.o.o. Zagreb,*
- *SD Consalting d.o.o. Gornja Bistra,*
- *Elita plus d.o.o. Zagreb,*
- *Eurolex d.o.o. Zagreb,*
- *Starfin Internacional zastupanje d.o.o. Zagreb,*

te četiri (4) odobrenja za obavljanje poslova zastupanja u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti i osiguranju vozača i putnika od nesretnog slučaja – nezgode na stanici za tehnički pregled vozila i to:

- *CVH, STP Centar Sesvete,*
- *CVH, STP Centar Duga Resa,*
- *CVH, STP Centar Donja Dubrava,*
- *Kaznionica u Valturi STP Pula, Pula*

U odnosu na provođenje nadzora nad poslovanjem posrednika i zastupnika u osiguranju koji djeluju na tržištu, Direkcija je pored analize financijskih izvješća koja društva kvartalno dostavljaju ovoj Direkciji, tijekom 2004. godine obavila i neposredni nadzor kod 30 društava, vodeći računa o prioritetima odnosno kod društava kod kojih su pregledom dostavljene dokumentacije uočeni problemi u poslovanju, glede izvršavanja obveza sukladno zaključenim ugovorima naročito kada se radi o prijenosu novčanih sredstava po osnovi naplaćene premije i poštivanja uvjeta i cjenika utvrđenih zaključenim ugovorom o osiguranju.

U nastavku se daje popis društava obuhvaćenih nadzorom:

- *A. N. I. – Tim d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Agentcoop Croatia d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Auto Agram zastupstvo d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Bonum d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Elita d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Eternitas d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Mariko Am d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *SIC d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Atis d.o.o. za zastupanje u osiguranju Poreč,*
- *Jera d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *VB Victoria d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Zenit – U. Z. I. d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Safe Invest d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Fidelitas d.o.o. za zastupanje u osiguranju Vrbovec,*
- *Viator rizik d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Zastupstvo Zov d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb, (stečaj)*
- *Stubljari lege artis d.o.o. za zastupanje u osiguranju Karlovac,*
- *Eurovil – Inženjering d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb,*
- *Bahor Sesvete d.o.o. za zastupanje u osiguranju Sesvete,*
- *Kralj d.o.o. za zastupanje u osiguranju Sesvete,*

- *Confido d.o.o. za posredovanje u osiguranju Samobor, (oduzeto odobrenje),*
- *WVP d.o.o. za posredovanje u osiguranju Rijeka,*
- *Distrisk d.o.o. za posredovanje u osiguranju Zagreb,*
- *K & K posredovanje i savjetovanje u osiguranju d.o.o. Zagreb,*

- CVH STP «Buzet» Buzet,
- CVH STP «Jadran – turist» Rovinj,
- CVH STP «Rivijera servis» Poreč,
- STP «Komunalac» Grubišno Polje, (*oduzeto odobrenje*),
- STP «Baotić» Zagreb,
- STP «Zračna luka Rijeka» Omišalj, (*oduzeto odobrenje*),

Neposrednim nadzorom i uvidom u poslovanje društava može se konstatirati da najveći broj društava u osnovi posluje sukladno *Zakonu o posredovanju i zastupanju u osiguranju* i nije dolazilo do težih povreda Zakona i ugovora o zastupanju zaključenih sa osiguravajućim društvima. Kod jednog broja društava za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju utvrđeno je da su po godišnjem obračunu iskazali gubitak iznad visine temeljnog kapitala, te je Direkcija ovim društvima naložila da do kraja 2004. godine isti namire kako bi i nadalje mogli obavljati poslove zastupanja u osiguranju. Isto tako neposrednim nadzorom utvrđeno je kod dva društva da nemaju zaposlenu osobu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju te je Direkcija naložila da se u određenom roku dostave dokazi o ispunjavanju odredbi utvrđenih Zakonom, što su društva i učinila.

Nadalje, u sklopu poduzetih mjera Direkcija je oduzela odobrenje za rad društvu CONFIDO d.o.o. za posredovanje u osiguranju, Samobor, STP “komunalac” Grubišno Polje, STP Zračna luka Rijeka, Omišalj budući da su prestali ispunjavati uvjete pod kojima im je ova Direkcija izdala odobrenje za rad. Pored toga neka su društva i sama izvjestila Direkciju da su donijeli odluku o postupku likvidacije kao što je ZASTUPSTVO ZOV d.o.o. za zastupanje u osiguranju Zagreb, te društva TOTIĆ d.o.o. Đakovo, SIGURAN SERVIS d.o.o. Zagreb, O.B.S. d.o.o. Zagreb, ITAGA d.o.o. Zagreb, te ALLIANZ AGENT d.o.o. Zagreb, koji su izvjestili Direkciju da su prestali obavljati poslove zastupanja u osiguranju, te je Direkcija izvjestila sva društva za osiguranje da sa navedenim agencijama ne mogu više sklapati ugovore o prodaji osiguranja iz razloga što je postupak oduzimanja odobrenja za rad u tijeku.

Kako spomenute pravne i fizičke osobe ne podliježu samo nadzoru od strane ove Direkcije već i od strane društava za osiguranje u ime i za čiji račun obavljaju poslove zastupanja, s obzirom na obvezu društava za osiguranje da prate da li se osobe koje imaju odobrenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju pridržavaju propisanih uvjeta iz ugovora o zastupanju, posebno u dijelu pravilnog prezentiranja uvjeta i cjenika premija koje zastupnici nude budućim osiguranicima. Direkcija je dala nalog društvima za osiguranje da tijekom 2004. godine kontinuirano dostavljaju zaključene ugovore o zastupanju i obvezala

društva da vode računa o poštivanju odredbi ugovora od strane zastupnika čega se društva u pravilu i pridržavaju.

Što se tiče ovlaštenja banaka da se bave poslovima zastupanja u osiguranju kojima ovlaštenje daje Hrvatska narodna banka sukladno *Zakonu o bankama* potrebno je istaći da ova Direkcija nema uvida u tom dijelu poslovanja banaka te i dalje ostaje otvoreno pitanje postupanja samih banaka u odnosu na *Zakon o posredovanju i zastupanju u osiguranju*, kao što je pitanje zapošljavanja najmanje jedne osobe koja ima ovlaštenje Ministarstva financija za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, te rješavanja problema koji se pojavljuju u ovim slučajevima, kao što je uvjetovanje od strane banaka zaključivanje ugovora o osiguranju kod određenog osiguratelja prilikom odobravanja kredita ili davanja drugih usluga od strane banaka. S obzirom na navedeno kod donošenja *Novog zakona o osiguranju* trebati će se donijeti rješenja kojima će se cjelovitije urediti područje posredovanja i zastupanja u osiguranju.

3.2. Međunarodna suradnja i suradnja s domaćim institucijama

Efikasna i pravovremena razmjena podataka unutar osigurateljnog sektora, između nadzornih institucija i ostalih institucija iz drugih financijskih sektora važni su u kontekstu učinkovitog nadzora financijskog sustava kao cjeline. U skladu s tim Direkcija je intenzivirala suradnju s ostalim institucijama u svrhu donošenja odluka iz njihove nadležnosti kao što su Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstvo, Komisija za vrijednosne papire, Ured za sprečavanje pranja novca, Hrvatska narodna banka, Hrvatsko aktuarsko društvo, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski ured za osiguranje i ostale. Ovo je posebno važno u slučaju međunarodno aktivnih osiguratelja, osigurateljnih grupa i financijskih konglomerata.

Stoga je Direkcija je tijekom 2004. godine intenzivirala aktivnosti u smislu suradnje sa srodnim institucijama u drugim zemljama bilo da se to odnosi na aktivnosti s ciljem stručnog usavršavanja djelatnika, razmjene informacija te upoznavanja s pitanjima i problemima s kojima se susreću Direkcije za nadzor društava za osiguranje u inozemstvu.

U tom je pogledu Direkcija, kao njezina članica, nastavila suradnju s IAIS-om (International Association of Insurance Supervisors) čiji je član od 2002. godine kao i s nadzornim institucijama drugih zemalja, tako da su predstavnici Direkcije sudjelovali na Regionalnom seminaru Direkcija za nadzor zemalja srednje i istočne Europe održanom od 31. ožujka do 2. travnja 2004. godine u Budimpešti. Seminar je organizirala Mađarska Direkcija

za financijski nadzor u suradnji s IAIS-om, a odnosio se prvenstveno na pitanja proširenih temeljnih pravila u osiguranju (Insurance Core Principles) i Međunarodnih računovodstvenih standarda.

U organizaciji CEI-a (Central European Initiative) i EBRD-a (European Bank for Reconstruction and Development) održan je 25. studenog 2004. godine u Portorožu Okrugli stol Direkcija za nadzor iz zemalja članica CEI-a na kojem je sudjelovala i ova Direkcija s predavanjem na temu Pregled stanja na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2003. godini.

Isto tako Direkcija je bila prisutna i na godišnjem međunarodnom seminaru održanom od 6. - 10. prosinca u Londonu u organizaciji Direkcije za nadzor financijskih usluga Velike Britanije (Financial Services Authority) koji se bavio pitanjima s kojima se suočavaju današnja globalna tržišta osiguranja, banaka kao i vrijednosnih papira. Sudjelovanjem na tim seminarima se osim stjecanja teorijskih znanja s ciljem postizanja što učinkovitijeg tržišta osiguranja, u osobnim kontaktima s ostalim sudionicima razmjenjuju međusobna iskustva o postignućima pojedinih država u razvoju tržišta osiguranja, te se promiče rad i uloga Direkcije.

IV. DIREKCIJA ZA NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

4.1. Organizacijska struktura

Organizacijska struktura, odnosno ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta Direkcije za nadzor društava za osiguranje utvrđena je Pravilnikom o ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta koji je donio Upravni odbor Direkcije dana 19. listopada 1999. godine.

Organizacijska struktura

I. URED DIREKTORA
II. SLUŽBA ZA OSIGURATELJNO-TEHNIČKI I FINANCIJSKI NADZOR DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE, POSREDNIKA I ZASTUPNIKA U OSIGURANJU
Odjel za osigurateljno-tehnički i financijski nadzor društava za osiguranje
Odjel za nadzor poslovanja posrednika i zastupnika u osiguranju
Odsjek za pravne poslove
III. SLUŽBA ZA FINANCIJSKO-RAČUNOVODSTVENE I OPĆE POSLOVE DIREKCIJE
Odsjek za financijsko-računovodstvene i opće poslove
Odsjek za informatičku obradu podataka i statistiku osiguranja

Organizacijska struktura Direkcije sastoji se od tri ustrojstvene jedinice, odnosno od Ureda direktora, Službe za osigurateljno-tehnički i financijski nadzor društava za osiguranje, posrednika i zastupnika u osiguranju, te Službe za financijsko-računovodstvene i opće poslove Direkcije.

Radom Direkcije rukovodi *direktor* kojeg imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija na period od četiri godine. Direktor rukovodi Direkcijom, zastupa je, predstavlja i odgovara za njezin rad te u sklopu prava i dužnosti utvrđenih zakonom organizira i osigurava zakonito i učinkovito obavljanje poslova iz djelokruga Direkcije, predlaže Upravnom odboru donošenje akata iz njegove nadležnosti i izvršava odluke Odbora, te obavlja druge poslove koji su mu ovim Zakonom, statutom ili drugim aktom Direkcije stavljeni u nadležnost.

U *uredu direktora* obavljaju se stručni i drugi poslovi koordinacije rada unutar Direkcije i poslovi u odnosima s nadležnim državnim tijelima i drugim institucijama, te društvima za osiguranje i društvima koja se bave poslovima posredovanja i zastupanja u osiguranju.

Zakonom je određeno da Direkcija ima *Upravni odbor* koji donosi statut kojeg potvrđuje Vlada Republike Hrvatske, donosi godišnji program rada Direkcije i prati njegovo

izvršavanje, donosi proračun prihoda i rashoda Direkcije, utvrđuje visinu sredstava koja izdvajaju društva za osiguranje za financiranje Direkcije, potvrđuje izvješća koja Direkcija podnosi Vladi Republike Hrvatske, odlučuje o izdavanju odobrenja za rad društvima za osiguranje i reosiguranje ili prestanku njihova rada i odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim statutom Direkcije.

Upravni odbor Direkcije ima pet članova koje imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske na period od četiri godine. Trenutni članovi Upravnog odbora su: Miljenko Fičor, predsjednik, te Vedran Duvnjak, Ante Lui, Zdenko Prohaska i Marija Ujević.

Služba za osigurateljno-tehnički i financijski nadzor društava za osiguranje, posrednika i zastupnika u osiguranju zadužena je za praćenje i analiziranje poslovanja društava za osiguranje s osigurateljno-tehničkog i financijskog aspekta kao i obavljanje nadzora nad njihovim poslovanjem kroz neposredan uvid u poslovne knjige te za predlaganje mjera u slučaju nezakonitog poslovanja. Tijekom 2003. godine unutar Službe za osigurateljno-tehnički i financijski nadzor društava za osiguranje, posrednika i zastupnika u osiguranju formiran je poseban odjel zadužen za provođenje nadzora nad poslovanjem posrednika i zastupnika u osiguranju, obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad posrednicima i zastupnicima u osiguranju, praćenje i obrađivanje financijskih i drugih statističkih podataka o njihovom poslovanju, te poduzimanje mjera ako njihovo poslovanje nije sukladno Zakonu i drugim propisima.

Služba za financijsko-računovodstvene i opće poslove Direkcije obavlja poslove financijskog i materijalnog knjigovodstva, izrađuje financijska izvješća za potrebe nadležnih tijela i Upravnog odbora Direkcije, sudjeluje u izradi akata koji reguliraju rad Direkcije, obavlja poslove u svezi s oblikovanjem i provođenjem kadrovske politike te koordinira i obavlja poslove u svezi s informatičkom obradom podataka Direkcije i ustrojem statistike osiguranja.

4.2. Zaposlenici Direkcije

Direkcija trenutno zapošljava 18 osoba, čija je struktura prema stručnoj spremi dana u tablici.

Stručna sprema	Broj zaposlenih
VSS	13
VŠS	3
SSS	1
NKV	1

Broj zaposlenih u Direkciji u posljednjih nekoliko godina nije pratio razvoj industrije osiguranja, nedostatak kadrova se najviše osjeća vezano uz funkciju obavljanja poslova aktuarskog nadzora jer Direkcija ne zapošljava djelatnika koji bi kontrolirao način obračuna i visinu premija koja se izdvaja u tehničke pričuve, visinu premije u samopridržaju i višak rizika predan u reosiguranje. Prosječna starosna struktura zaposlenih je u 2004. godini iznosila 47 godina, stoga je Direkciju nužno ojačati novim stručnim kadrovima, znanjima i tehnologijom kako bi mogla kvalitetno nadzirati razvijeno osigurateljno tržište.

4.3. Financiranje Direkcije

Prema Zakonu o osiguranju sredstva za pokriće troškova financiranja Direkcije u visini 10% osiguravaju se u državnom proračunu, a 90% sredstava izdvajaju društva za osiguranje proporcionalno opsegu njihova poslovanja, time da izdvajanje tih sredstava, prema navedenom Zakonu, ne može iznositi više od 0,8‰ od zaračunate bruto premije osiguranja. Međutim, Upravni odbor Direkcije je analizirajući izvršenja Proračuna prihoda i rashoda Direkcije na sjednici održanoj 5. lipnja 2003. godine donio odluku o smanjenju stope izdvajanja tako da ona sada iznosi 0,6‰, a kao osnovica za primjenu ove stope služi iskazana premija osiguranja po godišnjem obračunu.

S obzirom da, sukladno Zakonu o posredovanju i zastupanju u osiguranju, Direkcija vrši nadzor i nad posrednicima i zastupnicima u osiguranju, oni su, prema navedenom Zakonu, dužni snositi troškove tog nadzora, a način obračuna i plaćanja troškova utvrđuje Direkcija za nadzor. Tako je na istoj sjednici Upravni odbor donio i Odluku o smanjenju obveze izdvajanja sredstava posrednika i zastupnika s 0,5% na 0,3% od ostvarenog prihoda od usluga posredovanja ili zastupanja u osiguranju kao i prihoda od usluga savjetovanja, pomoći u obradi šteta te procjene rizika i šteta.

Sukladno navedenom u nastavku se prikazuje struktura prihoda i rashoda Direkcije i njihovo ostvarenje odnosno izvršenje u odnosu na Proračun prihoda i rashoda za 2004. godinu kojeg je usvojio Upravni odbor Direkcije na sjednici održanoj 23. prosinca 2003. godine

Pregled podataka iz Računa prihoda i rashoda Direkcije za 2004. godinu

Red. broj	Opis	Fond redovne djelatnosti	Fond kapitalnih ulaganja	Ukupni fondovi
1	2	3	4	5
I	PRIHODI	4,238.120	113.593	4,351.613
1.	Članarine i naknade	4,238.020	113.593	4,351.613
2.	Drugi prihodi- Saldo fonda	-	-	-
II	RASHODI	4,110.209	113.593	4,223.802
1.	Materijalni rashodi	398.695	-	398.695
1.1.	Materijal	33.415	-	33.415
1.2.	Energija	45.540	-	45.540
1.3.	Usluge	319.740	-	319.740
2.	Rashodi za zaposlene	3,190.569	-	3,190.569
2.1.	Plaća i naknade	3,190.569	-	3,190.569
3.	Nematerijalni rashodi	468.674	-	468.674
4.	Rashodi za investicije	-	113.593	113.593
5.	Drugi rashodi	52.271	-	52.271
	VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA (I-II)	127.811	-	127.811